

UCHWAŁA NR XLIV/306/14
RADY GMINY NOWE OSTROWY

z dnia 25 czerwca 2014 roku

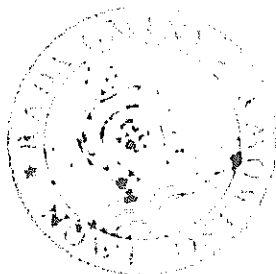
**w sprawie przyjęcia Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych
Gminy Nowe Ostrowy na lata 2014 – 2020**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2013 r. poz. 594, 645, 1318 i z 2014 r. poz. 379), oraz art. 17 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2013 r. poz. 182, 509, 1650; z 2014 r. poz. 598) Rada Gminy Nowe Ostrowy uchwala co następuje:

§ 1. Uchwala się Gminną Strategię Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2014 – 2020 stanowiącą załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Nowe Ostrowy.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

PRZEWODNICZĄCY
RADY GMINY

Miroslaw Debicki

**Uzasadnienie do uchwały nr XLIV/306/14 Rady Gminy Nowe Ostrowy
z dnia 25 czerwca 2014 r.**

Obowiązek opracowania Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych wynika z art. 17 ust 1 pkt 1 ustawy o pomocy społecznej z dnia 12 marca 2004 r. (tekst jednolity Dz. U. z 2013 r. poz. 182 ze zmianami). Dotychczas obowiązująca Aktualizacja Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych obejmowała lata 2009 – 2013. Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2014 – 2020 jest wieloletnim dokumentem programowym, który ma istotne znaczenie dla zapewnienia bezpieczeństwa społecznego jej mieszkańców, w szczególności grup zagrożonych wykluczeniem. Strategia wskazuje na kluczowe trudności społeczne z jakimi borykają się mieszkańcy gminy oraz ich potrzeby. Jest dokumentem, który wytycza kierunki działań na rzecz niwelowania zjawisk społecznie niepożądanych.

Tym samym przyjęcie Strategii, jej wdrażanie oraz monitoring nad realizacją Strategii, a następnie ewaluacja pozwoli na rozwiązywanie, czy chociaż częściowe ograniczenie uciążliwości problemów społecznych, które są obecne w życiu mieszkańców Gminy Nowe Ostrowy. Tym samym zasadne jest przyjęcie powyższej Strategii .

PRZEWODNICZĄCY
RADY GMINY

Mirosław Dębicki

**STRATEGIA
ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW
SPOŁECZNYCH
DLA GMINY
NOWE OSTROWY
NA LATA 2014 - 2020**

Nowe Ostrowy, Czerwiec 2014 r.

SPIS TREŚCI

1. Cel i proces tworzenia Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych
 - 1.1 Cel opracowania Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych
 - 1.2 Proces konsultacji społecznych strategii
 - 1.3 Powiązania celów Strategii z innymi dokumentami wyższego rzędu
 - 1.4 Uwarunkowania prawne
2. Charakterystyka gminy Nowe Ostrowy
 - 2.1 Położenie, powierzchnia i podział administracyjny
 - 2.2 Zasoby naturalne i kulturowe gminy
 - 2.3 Ludność
3. Działalność w Gminie Nowe Ostrowy w zakresie pomocy społecznej
 - 3.1 Działalność Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Nowych Ostrowach
 - 3.2 Zespół Interdyscyplinarny
4. Diagnoza problemów społecznych gminy Nowe Ostrowy identyfikowanych przez ośrodek pomocy społecznej
 - 4.1 Bezrobocie
 - 4.2 Niepełnosprawność, długotrwała lub ciężka choroba
 - 4.3 Ubóstwo
 - 4.4 Alkoholizm
 - 4.5 Analiza SWOT
5. Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2014 – 2020
 - 5.1 Misja i cele gminy Nowe Ostrowy w zakresie polityki społecznej
 - 5.2 System realizacji Strategii
6. Zarządzanie, monitoring i ewaluacja Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych
 - 6.1 System wdrażania Strategii
 - 6.2 Sposoby monitorowania, ewaluacji i komunikacji społecznej

1. Cel i proces tworzenia Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych.

Przed władzami samorządowymi na poziomie lokalnym oraz organizacjami pomocy społecznej stoją trudne do rozwiązania problemy społeczne. Pogłębiające się dysproporcje w dochodach rodzin, zjawiska związane z ubóstwem, niedostatek materialny rodzin, problemy egzystencji osób samotnych i starych oraz niepełnosprawnych – tworzą powiązany ze sobą konglomerat problemów społecznych, które decydują o sposobie odczuwania jakości życia poprzez społeczność lokalną.

Od skuteczności rozwiązywania problemów zależy funkcjonowanie wspólnoty samorządowej jaką stanowi gmina. Rozwiązywanie problemów społecznych jest procesem długofalowym, dlatego do zagadnień z zakresu polityki społecznej wymagane jest podejście strategiczne, również na poziomie lokalnym. Wyrazem tego podejścia jest „Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Nowe Ostrowy na lata 2014 - 2020”. Wytyczenie strategicznych kierunków oparte jest na diagnozie problemów społecznych występujących w gminie.

Realizacja zadań postawionych przed pomocą społeczną (zarówno na poziomie społeczności lokalnej, jak i na poziomie rodziny i jednostki), a także konieczność wypracowania niekonwencjonalnych form pomocy, wymaga profesjonalnego i systemowego diagnozowania problemów społecznych w skali gminy. Diagnoza problemów społecznych występujących na terenie gminy została sporządzona w oparciu o dane będące w dyspozycji Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Nowych Ostrowach, uzyskane w toku bieżącej jego działalności, dane uzyskane z GUS oraz Powiatowego Urzędu Pracy.

W oparciu o diagnozę została opracowana strategia rozwiązywania problemów społecznych na najbliższe lata, która jest rozwinięciem działań oraz założeń programowych realizowanych w sferze pomocy społecznej na terenie gminy. Należy kontynuować przejście od modelu pomocy, którego zasadniczą funkcją jest udzielanie wsparcia materialnego, do modelu nastawionego na wzmocnienie postaw aktywnych oraz wspieranie osób i rodzin zgłaszających się z prośbą o pomoc w rozwiązywaniu problemów.

1.1. Cel opracowania Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych gminy to efekt procesu wyboru długofalowych celów i ustalanie programów do realizacji zadań. Jest to również opis procesu zarządzania oraz ukierunkowany proces społeczny, którego celem jest stworzenie warunków do integracji społecznej osobom z grup zagrożonych wykluczeniem społecznym.

Władze samorządowe gminy Nowe Ostrowy dostrzegły konieczność sformułowania celów dla rozwiązywania problemów społecznych występujących na terenie gminy. Konieczność ta wynika z założenia, że stabilna i długofalowa realizacja opracowanych programów przyniesie dużo lepsze efekty, niż działania inwestycyjne, ale niespójne lub nie następujące po sobie w optymalnej kolejności.

Istotne jest również to, że strategia jest szansą na stworzenie długofalowej wizji oraz koordynację i hierarchizację działań. Dokument ten pozwoli też w właściwy sposób i w odpowiedniej kolejności rozwiązywać problemy, a także przewidywać niektóre z nich, zanim się pojawią. Opracowaniu strategii stwarza szansę na zwiększenie wiarygodności gminy wobec partnerów zewnętrznych. Warto podkreślić jest również to, że planowanie strategiczne przyczyni się do przygotowania społeczności lokalnej do nadchodzących zmian.

Strategia stanowić będzie również podstawę do tworzenia bardziej szczegółowych programów działania poprawiających jakość życia we wszystkich obszarach życia społecznego.

Przy tworzeniu strategii rozwiązywania problemów społecznych należy zwracać uwagę na to, by poczynione działania pozwoliły na rozwiązanie problemu i poprawę efektywności podejmowanych działań.

Tworzenie strategii jest procesem dynamicznym, ciągłym, a jego efekty wdrożeniowe zależą od konsekwencji, zaangażowania ludzi i samorządu oraz od umiejętności i otwartości we wprowadzaniu konkretnych korekt w uchwalonej strategii.

1.2 Proces konsultacji społecznych Strategii

W procesie opracowania Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Nowe Ostrowy na lata 2014 – 2020 oparto się na obszarach i celach strategicznych zawartych w Aktualizacji Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2009 – 2013, które zostały wypracowane podczas warsztatów z udziałem przedstawicieli wiodących środowisk instytucji i organizacji: przedstawicieli samorządu, szkół, organizacji pozarządowych oraz instytucji opieki zdrowotnej. Problematyka, próba oceny aktualnej sytuacji społecznej w Gminie oraz kwestie związane z działaniami na rzecz rozwiązywania najważniejszych problemów społecznych na terenie Gminy, omawiana była na zebraniach sołeckich we wrześniu 2013 roku. Wnioski ze spotkań dotyczące problematyki społecznej uwzględnione zostały w pracach nad ostateczną wersją Strategii na lata 2014 – 2020.

1.3 Powiązanie Strategii z innymi dokumentami wyższego rzędu

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Nowe Ostrowy jest dokumentem zgodnym z dokumentami strategicznymi i programowymi, które funkcjonują na poziomie europejskim, ogólnopolskim, wojewódzkim i powiatowym. Dokumenty te tworzą warunki do podejmowania działań opartych na zasadzie pomocniczości państwa przy wykorzystaniu zasobów tkwiących w środowiskach lokalnych i aktywności środowisk zagrożonych marginalizacją i wykluczeniem społecznym.

Strategia Wojewódzka w Zakresie Polityki Społecznej na lata 2007-2020

Strategia Wojewódzka w Zakresie Polityki Społecznej na lata 2007-2020 jest dokumentem, który określa główne działania samorządu województwa łódzkiego zgodnie z przypisanymi mu zadaniami z zakresu pomocy społecznej. Zawiera diagnozę społeczną województwa (ocenę stanu pomocy społecznej i istniejącej infrastruktury socjalnej), priorytety oraz misję polityki społecznej, za którą uznano „podnoszenie jakości życia wśród mieszkańców regionu, szczególnie tych, którzy ze względu na trudną sytuację życiową nie są w stanie samodzielnie zaspokoić

podstawowych potrzeb bytowych, a przez to nie mogą uczestniczyć lub mają ograniczony udział w życiu rodzinnym, zawodowym i społecznym”.

Na podstawie wyznaczonych priorytetów polityki społecznej oraz sformułowanej misji określono następujące cele strategiczne i operacyjne:

1. Wdrażanie aktywnej polityki społecznej

- Zwiększenie wiedzy dotyczącej problemów społecznych
- Stymulowanie i wspomaganie lokalnych inicjatyw
- Wprowadzanie i wspieranie innowacyjnych rozwiązań
- Zwiększenie dostępności kształcenia i szkoleń dla służb
- Rozwój sektora pozarządowego

2. Systemowa pomoc osobom i rodzinom

- Rozwój usług socjalnych
- Wzmacnianie rozwiązań służących harmonijnemu funkcjonowaniu rodzin
- Wyrównywanie szans dzieci i młodzieży
- Rozwój usług socjalnych dla osób niepełnosprawnych i starszych
- Rozwój infrastruktury pomocy społecznej

3. Tworzenie warunków sprzyjających uczestnictwu w życiu społecznym osób wykluczonych lub zagrożonych wykluczeniem społecznym

- Wsparcie osób bezrobotnych i poszukujących pracy
- Rozwój wolontariatu i społecznej inicjatywności
- Propagowanie aktywnych metod wychodzenia z wykluczenia
- Zapobieganie sytuacjom kryzysowym związanym z wykluczeniem

4. Zapobieganie i przeciwdziałanie problemom uzależnień

- Zwiększenie poziomu świadomości społeczeństwa na temat zagrożeń społecznych związanych z używaniem substancji psychoaktywnych

- Zwiększenie dostępności świadczeń w zakresie leczenia, rehabilitacji i ograniczenia szkód zdrowotnych osób uzależnionych
- Rozwój systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie
- Monitorowanie stanu problemów uzależnień w województwie

5. Zwiększenie samodzielnego funkcjonowania osób niepełnosprawnych

- Zwiększenie dostępności edukacji
- Zwiększenie dostępności rehabilitacji leczniczej, społecznej
- Wyrównywanie szans w zatrudnieniu
- Uczestnictwo w życiu kulturalnym i promowanie aktywnego stylu życia

6. Propagowanie aktywnego trybu życia i wsparcie osób w wieku poprodukcyjnym

- Zwiększenie oddziaływania instytucji zajmujących się osobami starszymi
- Promocja aktywnych form spędzania czasu przez osoby starsze
- Zmniejszenie poczucia izolacji
- Upowszechnianie działań instytucji zajmujących się osobami starszymi

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Powiatu Kutnowskiego na lata 2014 – 2020

Kwestie będące przedmiotem niniejszego opracowania, w odniesieniu do całego powiatu zostały omówione w Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Powiatu Kutnowskiego. W dokumencie tym zidentyfikowano tożsame problemy, co pozwala potwierdzić oczywiste spostrzeżenia o wzajemnym oddziaływaniu procesów zachodzących w skali lokalnej i powiatowej, a także wojewódzkiej. Dotyczy to przede wszystkim spadku liczby ludności, wzrost liczby ludności w wieku poprodukcyjnym, problemów społecznych wynikających z bezrobocia, ubóstwa itd.

W Strategii powiatowej nakreślone zostały następujące cele strategicznie:

Cel strategiczny 1: Wspieranie rodzin oraz zapewnienie opieki dzieciom i młodzieży

Cel strategiczny 2 : Aktywizacja osób zagrożonych wykluczeniem społecznym

Cel strategiczny 3 : Zwiększenie udziału osób starszych i niepełnosprawnych w życiu społecznym i zawodowym

Cel strategiczny 4: Podniesienie poziomu bezpieczeństwa w powiecie

Cel strategiczny 5: Zwiększenie aktywności społecznej i obywatelskiej

Należy stwierdzić, że cele Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Nowe Ostrowy na lata 2014 – 2020 są komplementarne z celami strategicznymi i odpowiadającymi im celami operacyjnymi nakreślonymi w Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Powiatu Kutnowskiego. Spójność tych celów uwidacznia się tak w zakresie problemów, które mają być rozwiązane, jak i w zakresie zadań przewidzianych do realizacji.

1.4 Uwarunkowania prawne

Obecnie wiele aktów prawnych reguluje zadania szeroko pojętej pomocy społecznej oraz innych dziedzin ze sfery społecznej takich jak: edukacja, zdrowie, rynek pracy, sport, kultura itd. Większość zadań realizowana jest przez samorządy terytorialne z dochodów własnych, subwencji i dotacji. Do realizacji zadań przewidziano również liczne programy m.in. takie jak:

- Program pomocy państwa w zakresie dożywiania
- Program powrót osoby bezdomnej do społeczności
- Krajowy program przeciwdziałania przemocy w rodzinie
- Program opieki nad dzieckiem i rodziną
- Krajowy program zatrudnienia

Poza programami wynikającymi z przepisów ustawowych opracowano szereg programów resortowych, których powodzenie jest możliwe wyłącznie przy zaangażowaniu władz lokalnych, a nie tylko instytucji rządowych.

Samorządy mają również obowiązek opracowywania własnych programów takich m.in. jak:

- program współpracy z organizacjami pozarządowymi
- program profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych
- narkomania

Wielkość i różnorodność programów kierowanych do społeczności lokalnych wymaga sprawnej koordynacji. Wydaje się, że naturalnym narzędziem do realizacji tych celów może być także strategia rozwiązywania problemów społecznych.

Ustawa o pomocy społecznej

Organizację systemu pomocy społecznej oraz uwarunkowania prawne określiła ustawa z dnia 12 marca 2004r o pomocy społecznej (t.j. z 2009 r. Dz.U. Nr 175, poz.1362 ze zm.) obowiązująca od dnia 1 maja 2004r.

Ustawa określiła :

- zadania w zakresie pomocy społecznej
- rodzaje świadczeń z pomocy społecznej oraz zasady i tryb ich udzielania
- organizację pomocy społecznej
- zasady i tryb postępowania kontrolnego w zakresie pomocy społecznej

Według ustawy pomoc społeczna jest instytucją polityki społecznej państwa, mająca na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężenie trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać, wykorzystując własne uprawnienia , zasoby i możliwości.

Pomoc społeczną organizują organy administracji rządowej i samorządowej , współpracując w tym zakresie, na zasadzie partnerstwa z organizacjami społecznymi i pozarządowymi, Kościołem Katolickim, innymi kościołami, związkami wyznaniowymi oraz osobami fizycznymi i prawnymi.

Pomoc społeczna wspiera osoby i rodziny w wysiłkach zmierzających do zaspokojenia niezbędnych potrzeb i umożliwia im życie w warunkach odpowiadających godności człowieka.

Ustawy regulujące system pomocy społecznej

System pomocy społecznej poza ustawą o pomocy społecznej regulują również inne ustawy do najważniejszych należą :

- Ustawa z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (t.j. z 2006r. Nr 139, poz. 992 ze zm.) – regulująca system pozaubezpieczeniowych świadczeń społecznych, finansowanych w całości z budżetu państwa, całkowicie odrębny od systemu pomocy społecznej.
- Ustawa z dnia 13 czerwca 2003 r o zatrudnieniu socjalnym (Dz.U. z 2003 r. Nr 122 poz. 1143) - stwarza szansę na powrót do społeczeństwa osobom, które z różnych powodów znalazły się na marginesie życia społecznego. Regulacja ma zastosowanie przede wszystkim do osób, które nie posiadają własnych dochodów, a w szczególności osób bezdomnych w procesie wychodzenia z bezdomności, osób uzależnionych od alkoholu w procesie leczenia, osób uzależnionych od narkotyków w procesie leczenia, osób chorych psychicznie, długotrwale bezrobotnych, byłych więźniów oraz uchodźców.
- ustawa z dnia 19 sierpnia 1994r. o ochronie zdrowia psychicznego (Dz.U. z 1994 r. Nr 111 poz. 535 ze zm.) – ochrona zdrowia psychicznego w świetle ustawy polega w szczególności na :
 - promocji zdrowia psychicznego
 - zapewnieniu osobom z zaburzeniami psychicznymi wielostronnej i powszechnie dostępnej opieki zdrowotnej oraz innych form opieki i pomocy niezbędnych do życia w środowisku rodzinnym i społecznym
 - kształtowaniu wobec osób z zaburzeniami psychicznymi, właściwych postaw społecznych, a zwłaszcza zrozumienia, tolerancji, życzliwości a także przeciwdziałaniu ich dyskryminacji.
- ustawa z dnia 7 września 2007r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (t.j. Dz.U. z 2012r. poz.1228 ze zm.) – regulująca zasady pomocy państwa osobom uprawnionym do alimentów na podstawie tytułu wykonawczego w przypadku bezskuteczności egzekucji, warunki nabywania prawa do świadczeń pieniężnych wypłacanych w przypadku bezskuteczności egzekucji alimentów, zasady i tryb postępowania w sprawach przyznawania i wypłacania świadczeń z funduszu alimentacyjnego, działania podejmowane wobec dłużników alimentacyjnych.

- ustawa z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i pieczy zastępczej (Dz.U. z 2011 r. Nr 149, poz. 887 ze zm.) – reguluje zasady i formy wspierania rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych, zasady i formy sprawowania pieczy zastępczej oraz pomocy w usamodzielnieniu jej pełnoletnich wychowanków, zadania administracji publicznej w zakresie wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej, zasady finansowania wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej, zadania w zakresie postępowania adopcyjnego
- ustawa z dnia 24 kwietnia 2003r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie – (Dz. U. z 2010r Nr 234, poz. 1536 ze zm.) - wprowadza kompleksowe rozwiązania dotyczące podstawowych dziedzin działalności organizacji pozarządowych w Polsce. Reguluje obszary : prowadzenie działalności pożytku publicznego, uzyskiwanie przez organizacje pozarządowe statusu organizacji pożytku publicznego oraz konsekwencje z tym związane, nadzór nad prowadzeniem działalności pożytku publicznego, wolontariat
- Ustawa z dnia 26 października 1982r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t.j. Dz.U. z 2007 r. Nr 70, poz. 473 ze zm.) – reguluje zasady prowadzenia działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych oraz integracją społeczną osób uzależnionych od alkoholu.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych ma stanowić podstawę dla realizacji względnie trwałych wzorów interwencji społecznych podejmowanych w celu zmiany (poprawy) tych stanów rzeczy (zjawisk) występujących w obrębie danej społeczności, które oceniane są negatywnie. Dokument charakteryzuje w szczególności działania publicznych i prywatnych instytucji rozwiązujących kwestie społeczne podejmowane dla poprawy warunków zaspokojenia potrzeb przez wybrane kategorie osób i rodzin.

Rozwiązywanie problemów stanowi jedno z najważniejszych zadań administracji publicznej wszystkich szczebli, a działania w obszarze polityki społecznej powinny być realizowane w ramach zintegrowanego systemu z udziałem organizacji i instytucji należących do różnych sektorów życia publicznego. Rzetelna

diagnoza potrzeb społeczności lokalnej oraz długofalowy plan działania jest niezbędnym warunkiem efektywnej realizacji polityki społecznej na terenie gminy Nowe Ostrowy.

Plan strategiczny to strategia przygotowana i zapisana w postaci systemu, celów i sposobów ich osiągnięcia. Problem społeczny w polityce społecznej oznacza wszelkiego rodzaju dolegliwości, zakłócenia niedogodności występujące w życiu zbiorowym.

Kwestia społeczna to konkretny problem o szczególnie wysokim stopniu dotkliwości dla życia i współdziałania członków społeczności. Obserwuje się zatem w tym zakresie zjawiska społeczne takie, jak:

- ♦ rozwarstwienie społeczne - biedni-bogaci, wygrani - przegrani, pracujący - bezrobotni itp.;
- ♦ marginalizacja (wykluczenie) wielu jednostek i dużych grup społecznych,
- ♦ nierówności społeczne w dostępie do pracy, edukacji, kultury, lecznictwa oraz znaczne długotrwałe obniżenie standardu życia rodzin.

Wyżej wymienione zjawiska występują w skali kraju w różnej sile i stopniu natężenia. Receptą na nie powinna być skuteczna polityka społeczna samorządów terytorialnych wspierana polityką rządową. Polegałaby ona między innymi na:

- ♦ poprawie położenia materialnego rodziny i wyrównywania szans życiowych grup społeczeństwa ekonomicznie i socjalnie najuboższych,
- ♦ prowadzeniu bieżących działań osłonowych poprzez wprowadzanie programów rządowych,
- ♦ dostrzeganiu zagrożeń społecznych z wyprzedzeniem,
- ♦ dorównywaniu do standardów unijnych i międzynarodowych.

2. Charakterystyka gminy Nowe Ostrowy

2.1. Położenie, powierzchnia i podział administracyjny

Gmina Nowe Ostrowy jest gminą wiejską, położoną w północno – zachodniej części powiatu kutnowskiego na granicy Mazowsza i Kujaw. Pod względem geograficznym gmina należy do regionu Niziny Południowo-Mazowieckiej, subregionu Równiny Kutnowskiej .

Gmina leży w województwie łódzkim w centrum Polski, 6 km od skrzyżowania głównych dróg krajowych Warszawa - Poznań (droga krajowa nr 92) i Gdańsk – Katowice (droga krajowa nr 91). Gmina jest położona 15 km od węzła kolejowego w Kutnie na szlaku Łódź – Toruń – Gdańsk. Należy zwrócić uwagę na drogi krajowe nr 91 i 92, której znaczenie maleje. Powodem takiego stanu rzeczy jest przeniesienie części ruchu tranzytowego na autostradę A1 i A2. Natomiast bliskość położenia Gminy Nowe Ostrowy wspomnianych autostrad A1 i A2 może stanowić potencjalny atut rozwojowy gminy.

Gmina Nowe Ostrowy leży w sferze oddziaływania aglomeracji łódzkiej oraz miast Kutno i Włocławek. Położenie w strefie oddziaływań Włocławka, Łodzi i Kutna jest dla gminy Nowe Ostrowy ważnym kontekstem odniesienia. Jednym z kluczowych czynników zewnętrznych warunkujących rozwój lokalny jest bowiem oddziaływanie, swoiste „promieniowanie” czynników prorozwojowych z istotnych ośrodków miejskich na otaczające je tereny. Atrakcyjność inwestycyjna poszczególnych gmin zmienia się z czasem i jest wypadkową oddziaływania na rynek wielu czynników lokalnych, począwszy od obiektywnych, geograficznych, a skończywszy na jakości zarządzania lokalnego i wizerunku danego ośrodka.

Z ośrodków wielkomiejskich promieniują nie tylko czynniki pozytywne (koniunktura i atrakcyjność inwestycyjna), ale także negatywne. Uwagi te należy interpretować następująco:

- ♦ wpływ dużych ośrodków miejskich (Włocławek, Łódź, Kutno) przeważnie skutkuje „zapożyczeniem” ich wizerunku, a w przyszłości może „oddalić” mieszkańców od dorobku kulturalnego gminy,
- ♦ z sąsiednich ośrodków będą napływać:

- ↳ klienci usług świadczonych przez podmioty z terenu gminy (w tym – usług obsługi biznesu),
- ↳ nabywcy nieruchomości mieszkalnych na tym terenie,
- ↳ zewnętrzni usługodawcy na rzecz mieszkańców i podmiotów lokalnych,
- ↳ nowe poglądy, zwyczaje, również negatywne aspekty życia społecznego.

Od sytuacji w Łodzi, Kutnie i Włocławku zależy więc w istotnym stopniu koniunktura lokalna. Siła nabywcza i aktywność inwestycyjna podmiotów z tych ośrodków kształtuje w znacznym stopniu koniunkturę lokalną w gminie Nowe Ostrowy.

Wiele z występujących na terenie gminy miejscowości ma wczesne udokumentowanie historyczne sięgające XVI w. Sieć osadnicza wykształciła się ostatecznie w późnym średniowieczu. W tym też czasie rozwijały się duże majątki ziemskie. Jeszcze w XIX w. Teren gminy nie stanowił zwartego administracyjnie obszaru. Należał mianowicie do dwóch powiatów, trzech gmin i pięciu parafii, z których dwie znajdowały się na terenie obecnej gminy.

Nowe Ostrowy od połowy XIX w. znane są z cukrowni, do niedawna jednej z większych w tym regionie kraju. W XIX w. była tu wieś i folwark oraz osada fabryczna. Pochodząca z 1847 roku cukrownia „Ostrowy” była niegdyś własnością Kronenberga i spółki. W 1882 roku została zniszczona przez pożar i odbudowana w 1900 roku. W latach 20-tych i 30-tych XX w., była przebudowana i remontowana. Fabrykę łączyła linia kolejowa przechodząca przez gminę Ostrowy. Cukrownia i towarzysząca jej rafineria były wówczas jednymi z największych obiektów w kraju.

W południowej części gminy występują kompleksy leśne, w których obszary cenne przyrodniczo objęte są ochroną prawną w formie rezerwatów przyrody „Świetlista Dąbrowa”, „Perna” „Bażantarnia” i „Ostrowy”. Główna rzeka gminy to Ochnia. Wraz ze swoimi dopływami łączy się przez rzekę Bzurę z Wisłą, której dolina stanowi krajowy korytarz ekologiczny mający znaczenie międzynarodowe.

Obszar gminy Nowe Ostrowy zajmuje powierzchnię 7156 ha, co stanowi 8,1% powierzchni powiatu kutnowskiego. Administracyjnie w skład gminy wchodzi 16 sołectw obejmujących 23 miejscowości. Wg stanu na 31.12.2013 r. Gminę zamieszkuje 3635 osób zameldowanych na pobyt stały, a średnia gęstość

zaludnienia na 1 km² wynosi blisko 51 osób. Gęstość zaludnienia jest więc bardzo niska, co jest charakterystyczne dla typowych gmin wiejskich w województwie łódzkim.

Gmina Nowe Ostrowy graniczy z gminami:

- od północy z gminą Lubień Kujawski,
- od północnego - wschodu z gminą Łanięta (od wschodu gmina Nowe Ostrowy sąsiaduje też z gminą Strzelce, ale nie graniczy z nią bezpośrednio),
- od południa z gminami Kutno i Krośnice,
- od zachodu z gminą Dąbrowice.

Gmina Nowe Ostrowy charakteryzuje się również bardzo dobrymi warunkami glebowo-rolniczymi i dominacją gleb o wysokich i średnich wartościach bonitacyjnych, które stanowią potencjał dla rozwoju intensywnej produkcji rolniczej, jak dotąd jednak niedostatecznie wykorzystany.

Struktura użytkowania gruntów :

Powierzchnia ogólna - 7156 ha

I. Użytki rolne - 5249 ha

w tym:

grunty orne - 4415 ha

sady - 48 ha

łąki - 573 ha

pastwiska - 213 ha

II. Lasy i grunty leśne - 1364 ha

W tym grunty zadrzewione i zakrzewione - 49,3 ha

III. Pozostałe grunty i nieużytki - 543 ha

Pod względem bonitacji sytuacja w zakresie wartości gleb na terenie gminy przedstawia się następująco:

Klasy gleb:

II - 0,7 % pow. użytków rolnych

III - 10,5 % pow. użytków rolnych

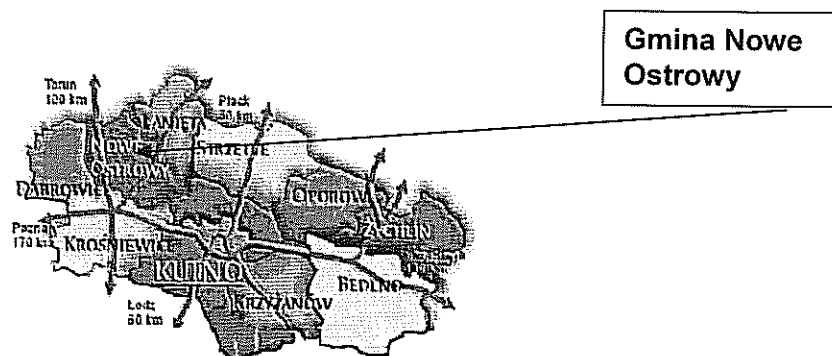
IV - 52,5,0% pow. użytków rolnych
V - 28,4% pow. użytków rolnych
VI i VIz- 7,9 % pow. użytków rolnych

Liczba gospodarstw:

poniżej 1 ha - 539
od 1 – 2 ha - 148
od 2 – 3 ha - 66
od 3 – 5 ha - 105
od 5 – 7 ha - 74
od 7 – 10 ha - 72
powyżej 10 - 138

Sady zajmują tylko 0,7% powierzchni użytków rolnych. Przy występowaniu na terenie gminy tak dobrych gleb jest to zjawisko trudne do wyjaśnienia, a zarazem niekorzystne, zarówno dla gospodarki gminy, jak i dla środowiska.

Użytki zielone zajmują 13 % użytków rolnych. Lasy i grunty leśne zajmują 18,4% powierzchni gminy. Są to właściwie dwa duże kompleksy leśne położone w południowej części gminy oraz kilka niewielkich, rozproszonych po całym jej terenie. Najcenniejsze siedliska zostały objęte ochroną rezerwatową.

Mapa 3. Powiat kutnowski z podziałem na gminy

2.2. Zasoby naturalne i kulturowe gminy

Obiekty i obszary chronione

Do obszarów i obiektów chronionych należą: rezerваты przyrody, pomniki przyrody, lasy ochronne i park wiejski. Na terenie gminy są cztery rezerваты przyrody.

Rezerwat „Ostrowy” – rezerwat leśny o powierzchni 14,37 ha, częściowy, utworzony w 1969 r., chroniący fragmenty wielogatunkowego lasu liściastego o charakterze naturalnym. Znajduje się w zarządzie Nadleśnictwa Kutno. Celem ochrony jest zachowanie ze względów naukowych i krajobrazowych fragmentu wielogatunkowego lasu liściastego o charakterze naturalnym. Warstwę drzew tworzą: brzoza brodawkowata, lipa drobnolistna, grab pospolity, dąb szypułkowy i leszczyna o pokryciu 20-40 % powierzchni. W runie występuje wiele gatunków roślin zielnych i mchów. Najliczniej występujące to pokrzywa zwyczajna, podgorycznik, gajowce, konwalia majowa.

Rezerwat „Ostrowy – Bażantarnia” – rezerwat leśny o powierzchni 28,58 ha, częściowy, utworzony w 1975 r., chroniący fragment lasu liściastego o cechach zespołu naturalnego (starodrzew dębowy – ponad 130 drzew). Znajduje się w zarządzie Nadleśnictwa Kutno. Celem ochrony jest zachowanie, ze względów naukowych i krajobrazowych, fragmentu lasu liściastego o cechach zespołu

naturalnego. Struktura drzewostanu jest kilkupiętrowa. Najwyższe piętro tworzy drzewostan dębowy, niższe lipa drobnolistna, jesion wyniosły, dąb szypułkowy oraz grab pospolity, klon polny, klon pospolity, klon jawor, brzoza brodawkowa. Głównym składnikiem podszytu jest leszczyna pospolita i podrost lipy drobnolistnej. Runo jest bardzo bogate. Występuje tu ok. 70 gatunków roślin zielnych i 20 gatunków mszaków.

Rezerwat „Perna” – rezerwat leśny o powierzchni 15,75 ha, częściowy, utworzony w 1975 r., chroniący fragmenty lasu liściastego o cechach zespołu naturalnego. Pozostaje w zarządzie Nadleśnictwa Kutno. Celem ochrony jest zachowanie ze względu na naukowe i krajobrazowe fragmenty lasu liściastego o cechach zespołu naturalnego. Struktura drzewostanu jest kilkupiętrowa. Najwyższe piętro tworzą przestoje dębowe w wieku ok. 150 lat. Występuje tu zarówno dąb szypułkowy, jak i bezszypułkowy. Niższe piętro budują: grab pospolity, brzoza brodawkowata, młodsze osobniki obu dębów. W piętrze najniższym, oprócz gatunków już wymienionych, spotkać można dziką gruszę i dziką jabłoń. Podszyt tworzy głównie leszczyna pospolita, której towarzyszy dereń świdwa. W runie znajduje się ok. 50 gatunków roślin i mszaków, a wśród nich rzadkie i chronione, jak podkolan biały i kruszczyk szerokolistny.

„Dąbrowa Świetlista” w Pernie – leśny, częściowy, o powierzchni 40,13 ha, utworzony w 1990 r., chroniący naturalny zespół świetlisty dąbrowy z bogatą florą. Pozostaje w zarządzie Nadleśnictwa Kutno. Celem ochrony jest zachowanie naturalnego zespołu świetlistej dąbrowy, rzadko u nas spotykanego w tak dobrze wykształconej postaci z bogatą florą. Jest to widny ciepłolubny las dębowy złożony z trzech warstw roślinności, charakteryzujący się w swoistym i bogatym składem gatunkowym. Piętro górne tworzy dąb bezszypułkowy w wieku 90 – 120 lat pochodzący częściowo z sadzenia, a częściowo z odnowienia naturalnego z nasion. Podszyt słabo lub umiarkowanie zwarty składa się z wielu gatunków krzewów, nielicznych odrostów dębu, grabu pospolitego, jabłoni dzikiej. Najliczniej rośnie tu wiciokrzew, suchodrzew, głóg jednoszyjkowy, trzmielina brodawkowata i europejska, tarnina, porzeczka alpejska, jarzab pospolity. Runo bardzo bogate, wiele roślin o okazałych barwnych kwiatach. Występują między innymi pięciornik biały, miodunka wąskolistna, jaskier wielokwiatowy, dzwonek brzoskwiniowy, dziurawiec skąpolistny,

miodownik melisowaty, pierwiosnek lekarski, turzyca palczasta, przylaszczka pospolita, perlówka zwisła i wiele innych.

Pomniki przyrody

Na terenie gminy znajduje się 9 pomników przyrody. Są to:

- * dąb szypułkowy na terenie parku zabytkowego w Grochowie;
- * lipa drobnolistna i topola niekłańska w parku wiejskim w Miksztalu;
- * dwa białodrzewy przy dworcu PKP w Nowych Ostrowach;
- * cztery dęby szypułkowe w parku wiejskim w Ostrowach.

Parki

Na terenie gminy znajdują się trzy parki wpisane do rejestru zabytków:

- * park w Grochowie – zespół obejmuje rozległy park wraz z pałacem towarzyszącymi budynkami
- * park w Imielnie – część zespołu dworskiego z połowy XIX w.
- * park w Kołomii – część zespołu dworskiego z I połowy XIX w.

Parki wiejskie

Jest ich na terenie gminy cztery. Stanowią pozostałość po dawnych zespołach podworskich z których pozostał tylko park. Są to:

- * park wiejski w Miksztalu;
- * park wiejski w Ostrowach- Cukrowni;
- * park wiejski w Woli Pierowej
- * park wiejski w Zieleńcu

Trzy parki spośród wymienionych powyżej wpisane są do gminnej ewidencji zabytków. Są to parki w Miksztalu, Ostrowach – Cukrowni i Woli Pierowej

Dobra kultury

Do środowiska kulturowego na terenie gminy należą: obiekty budownictwa i architektury, zespoły zieleni, miejsca pamięci narodowej, stanowiska archeologiczne. Część z nich posiada status obiektów zabytkowych, część znajduje się w ewidencji WZK, część zaś stanowi wartość historyczno-kulturową.

Zabytkowe obiekty architektury i budownictwa

1) Zespoły kościelne:

- zespół kościoła parafialnego p.w. św. Tomasza Apostoła w Grochowie:
 - * kościół drewniany z 1681 r.,
 - * dzwonnica drewniana z 1 poł. XIX w.,
 - * ogrodzenie murowane z 2 poł. XIX w.,
- zespół kościoła paraf. p.w. Niepokalanego Poczęcia NMP w Imielnie:
 - * kościół drewniany z przed 1685 r.,
 - * dzwonnica drewniana z XVII w. przebud. W XIX w.,
 - * kaplica grobowa Dezyderiusza Żeromskiego, murowana 1899 r.,
 - * ogrodzenie murowane,
- zespół kościoła paraf. p.w. Św. Andrzeja w Woli Pierowej:
 - * kościół murowany z 1630 r. przebud. w 1920 r. z wystrojem architektonicznym,
 - * cmentarz kościelny.

2) Zespoły dworsko-parkowe:

- zespół podworski w Grochowie:
 - * dwór murowany z lat 1879-1888 według projektu architekta Kornela Gabrielskiego,
 - * park krajobrazowy,
- zespół podworski w Imielnie:
 - * dwór murowany z ok. poł. XIX, rozbud. W końcu XIX w.,
 - * park krajobrazowy z ok. poł. XIX w.,
- cmentarz parafialny w Imielnie
- cmentarz przykościelny w Imielnie
 - park podworski w Kołomii z poł. XIX w.,
 - park podworski w Woli Pierowej z poł. XIX w.,
 - zespół dworski w Mikształu:
 - * dwór murowany z 2 poł. XIX w.,
 - * park krajobrazowy z kl. XIX.,

3) zespół dworca kolejowego w Nowych Ostrowach:

- * dworzec murowany z ok. 1925 r.;
- * nastawnia murowana z 1927 r.;
- * wieża ciśnień murowana z ok. 1900 r.;
- 4) zespół przemysłowy cukrowni „Ostrowy”:
 - * warsztat stolarski
 - * kotłownia
 - * budynek administracyjny – dom dyrektora cukrowni
 - * budynek administracyjny
 - * komin
 - * budynek mieszkalny
 - * symboliczny cmentarz ofiar II wojny światowej
 - * park krajobrazowy z 2 poł. XIX w.

2.3. Ludność

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych ma na celu przyjęcie właściwego kierunku działań w sferze polityki społecznej gminy Nowe Ostrowy na najbliższe lata, minimalizując skutki negatywnych zmian społecznych, jednocześnie podnosząc standardy życia na terenie całej gminy. Pamiętać należy w szczególności o objęciu działaniami całego terytorium gminy, uwzględniając wszystkie miejscowości.

Zasadniczy wpływ na kształt polityki społecznej w gminie Nowe Ostrowy będą miały **procesy demograficzne**, które uwidoczniły się i nasiliły w ostatnich latach na skutek szybkich zmian gospodarczych w naszym kraju oraz sytuacji międzynarodowej. Swobodny przepływ osób w ramach Unii Europejskiej również powoduje gwałtowne zmiany społeczne. Do tych procesów demograficznych zaliczamy również:

- ♦ zmieniony model rodziny (małodzieństwo rodzin, samotne rodzicielstwo),
- ♦ opóźnianie wieku zawierania małżeństw i rodzenia pierwszego dziecka,
- ♦ wzrost liczby jednoosobowych gospodarstw domowych,
- ♦ ujemny przyrost naturalny,
- ♦ malejąca dzietność,
- ♦ rozpad małżeństw,

- ♦ rozpad rodzin na skutek pracy poza miejscem zamieszkania (najczęściej poza granicami kraju),
- ♦ wzrost przeciętnej długości życia – do 81 dla kobiet i 72,7 dla mężczyzn,
- ♦ ucieczka ludzi młodych, wykształconych do dużych ośrodków miejskich,
- ♦ migracje wewnętrzne i zagraniczne.

Dane demograficzne dotyczące populacji mieszkańców gminy Nowe Ostrowy ujawniają wiele informacji, które niezbędne są do zdiagnozowania problemów.

Tabela 1. Stan ludności na dzień 31 XII wg stałego miejsca zameldowania ogółem

Rok	Wartość	J.m.
2008	3807	osoba
2009	3781	osoba
2010	3730	osoba
2011	3716	osoba
2012	3626	osoba
2013	3635	osoba

Źródło: GUS

Według danych Głównego Urzędu Statystycznego w 2013 roku gminę Nowe Ostrowy zamieszkiwało 3635 osób, w tym 1762 mężczyzn i 1873 kobiet, przy czym mężczyźni stanowią 48,5 % liczby mieszkańców, a kobiety 51,5 %. Tabela nr 1 przedstawia także spadek liczby ludności w gminie. W porównaniu do roku 2008 liczba ludności spadła o 172 osób. Sytuacja ta niesie za sobą bardzo poważne konsekwencje w postaci wyludniania się gminy. Wyludnianie to nie jest spowodowane złą polityką rozwojową gminy, lecz negatywnymi przemianami społecznymi w Polsce, marginalizacją terenów wiejskich, niewielką opłacalnością rolnictwa, wysokim bezrobociem w gminie oraz powiecie kutnowskim, a także będącej tego efektem procesem migracji i emigracji zarobkowej.

W gminie Nowe Ostrowy obserwuje się również **ujemny przyrost naturalny**. Ujemny przyrost naturalny spowodowany jest przede wszystkim malejącą liczbą urodzeń oraz przy jednoczesnym wzroście liczby zgonów.

Urodzenia żywe w Gminie Nowe Ostrowy w latach					
2008	2009	2010	2011	2012	2013
33	44	39	42	27	31

Zródło: GUS

Ruch naturalny (różnica między liczbą urodzin a zgonami) w latach					
2008	2009	2010	2011	2012	2013
-24	-8	-28	-17	-34	-9

Zródło: GUS

Niski przyrost naturalny nie jest jednak cechą wyróżniającą gminę Nowe Ostrowy na tle kraju. Polki decydują się na macierzyństwo coraz później, najczęściej pomiędzy 25 a 29 rokiem życia (na początku lat 90 - między 20 a 24). Im są bardziej wykształcone, tym częściej odkładają macierzyństwo bliżej trzydziestych urodzin. Wzrasta też liczba kobiet, które w ogóle nie wychodzą za mąż. Najpopularniejszym modelem rodziny w ostatnich latach był model 2+2, jednak obecnie coraz częściej pary decydują się na jedno dziecko. Inne małżeństwa nie decydują się na posiadanie potomstwa, głównie z powodu braku środków finansowych. Bezrobocie, ubóstwo powodują, że młodzi ludzie rzadziej niż w poprzednim dziesięcioleciu decydują się na zawieranie małżeństw i posiadanie dzieci.

Warto wskazać, że nawet osoby mające stałe zatrudnienie nie są w stanie utrzymać rodziny. Niskie zarobki nie pozwalają młodym osobom na planowanie rodziny i przyszłości. Choć w poziomie dochodów następują pozytywne zmiany, to są one powolne oraz dotyczą głównie obszarów miejskich, gdzie średnie płace sukcesywnie wzrastają. Nie należy się również spodziewać, że tzw. „becikowe” zmieni w znaczny sposób negatywną sytuację demograficzną. Zapomoga w wysokości 1000 zł nie mobilizuje do zakładania rodziny. Podobnie sytuacja wygląda ze zmianami w urlopie rodzicielskim, które to również, niestety, mogą nie stanowić wystarczającej zachęty do zakładania rodzin i posiadania potomstwa. Dlatego

ujemny przyrost naturalny stanowi wyzwanie do podjęcia działań służących poprawie jakości życia mieszkańców, a tym samym zahamowania negatywnego zjawiska.

Analizując strukturę wieku ludności gminy Nowe Ostrowy, wyróżniono jej trzy podstawowe kategorie, istotne z punktu widzenia rynku pracy i zasobów siły roboczej:

1. ludność w wieku przedprodukcyjnym tj. w wieku 0 - 17 lat,
2. ludność w wieku produkcyjnym, w tym:
 - * kobiety 18 - 59 lat,
 - * mężczyźni 18 - 64 lata,
3. ludność w wieku poprodukcyjnym, w tym:
 - * kobiety 60 lat i więcej,
 - * mężczyźni 65 lat i więcej.

Liczba ludności z punktu widzenia rynku pracy i struktury wieku w Gminie Nowe Ostrowy

Ludność	Mężczyźni		Kobiety		Ogółem		
	Lata	2008	2013	2008	2013	2008	2013
Ludność w wieku przedprodukcyjnym		360	329	347	321	707	650
Ludność w wieku produkcyjnym		1240	1053	1102	1231	2342	2284
Ludność w wieku poprodukcyjnym		198	202	500	499	698	701

Źródło: GUS

W gminie Nowe Ostrowy widoczne jest **zmniejszenie się ilości osób w wieku przedprodukcyjnym** (0-17 lat), które w przyszłości może doprowadzić do przekształceń struktur organizacyjnych szkół w gminie. Z przedstawionych danych znajdujących się w powyższej tabeli wynika, że w gminie od 2008 roku liczba dzieci i młodzieży zmniejszyła się o 57 osób. Zbyt mała liczba osób młodych to poważne problemy dla rozwoju gminy, które ujawnią się ze zdwojoną siłą za kilkanaście lat, kiedy okaże się, że nie ma kto wziąć na siebie odpowiedzialność za rozwój gminy.

Brak potencjału to degradacja społeczna i gospodarcza gminy. Spadek liczby ludności w wieku przedprodukcyjnym posiada również pozytywne aspekty, które dają możliwość wykorzystania istniejącej infrastruktury i bazy dydaktycznej prowadząc do rozwoju bogatej oferty edukacyjnej zarówno dla dzieci, które wymagają dodatkowej pomocy w nauce i chcą rozwijać swoje umiejętności, jak również dla dorosłych, którzy stoją obecnie przed koniecznością udoskonalania swoich umiejętności poprzez kształcenie ustawiczne i szkolenia. Sytuacja taka może stać się szansą dla systemu edukacji, gdyż łatwiej będzie podołać obowiązkowi kształcenia i opieki nad dziećmi przy mniejszej populacji.

W gminie Nowe Ostrowy widoczny jest również spadek ilości osób w **kategorii osób w wieku produkcyjnym**. Z tabeli wynika, że liczba tych osób w 2013 roku w porównaniu do 2008 roku spadła o 58 i wynosi 2284 osób, co stanowi 62,8 % wszystkich mieszkańców.

Bardzo ważnym zjawiskiem, które stawia wyzwania w zakresie polityki społecznej, jest również **wzrost przeciętnej długości życia** – do 81 dla kobiet i 72,7 dla mężczyzn (dane GUS z 2012r.). To generalnie korzystne zjawisko będzie miało niewątpliwy wpływ na wydatki społeczne. Stawia ono nowe wyzwania dla obszarów polityki społecznej, które powinny z większą troską zająć się problemem społecznego funkcjonowania seniorów.

Liczba osób w wieku poprodukcyjnym w kraju rośnie sukcesywnie od początku lat 90-tych. Natomiast w gminie Nowe Ostrowy w 2013 roku w porównaniu do 2008 roku odnotowano minimalny przyrost ilości osób w tej grupie wiekowej o 3 osoby. Jednak wg danych Głównego Urzędu Statystycznego liczba osób w wieku poprodukcyjnym będzie sukcesywnie przyrastać. Przyrost ten będzie powodował silną presję na system emerytalny (zapewnienie emerytur dla coraz liczniejszej populacji osób, które zakończyły aktywność zawodową) oraz na system opieki zdrowotnej (zapewnienie specjalistycznej opieki ludziom w podeszłym wieku przez geriatrów, gerontologów oraz poprzez rozwój usług opiekuńczych). Dlatego też jeden z obszarów zainteresowań gminy powinien dotyczyć **wspierania aktywnej starości** i wspomagania w tym zakresie Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej.

Do najważniejszych problemów ludzi starszych w Gminie Nowe Ostrowy można zaliczyć samotność, chorobę, inwalidztwo, życie w ubóstwie, poczucie nieprzydatności. Wszystkie te problemy wskazują na marginalizację osób starszych jako zbiorowości, czego przykładem może być stopniowe eliminowanie ich z aktywnego życia zawodowego i społecznego w momencie przekraczania przez nie granicy wieku emerytalnego.

Osoby starsze boją się nie tylko chorób i niepełnosprawności, ale także osamotnienia i nietolerancji. Starość jest okresem trudnym, człowiek musi zostać do niej odpowiednio przygotowany. Na to, jak jest ten okres przeżywany, mają wpływ różne czynniki zarówno indywidualne, w tym genetyczne, jak i społeczne. Ludzie starsi stają się coraz mniej sprawni, coraz więcej chorują. Powszechne przygotowanie się do starości stanowi nowe wyzwanie dla pomocy społecznej. Zasadnicze znaczenie w procesie edukacji dla dobrego przeżywania starości ma motywowanie ludzi do aktywności: tak fizycznej, jak i intelektualnej. W Polsce mamy do czynienia z paradoksalną sytuacją dotyczącą postrzegania roli państwa wobec starszej populacji. Z jednej strony badania opinii sytuują instytucje rządowe jako absolutnie odpowiedzialne za sytuację osób starszych, a z drugiej osoby starsze najczęściej żyją w rodzinach swych dzieci i od nich uzyskują pomoc. Podobna sytuacja występuje w gminie Nowe Ostrowy.

Ważnym problemem, na który należy zwrócić uwagę w Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w gminie, to **migracja ludności** w poszukiwaniu pracy poza miejscem zamieszkania, zarówno w kraju jak i za granicą. W gminie Nowe Ostrowy wskaźniki migracji kształtują się dosyć pesymistycznie.

Wskaźnik obciążenia demograficznego w Gminie Nowe Ostrowy

Ludność w wieku	Lata					
	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Nieprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym	60,00	60,00	59,1	60,3	58,6	59,2
Poprodukcyjnym na 100 osób w wieku przedprodukcyjnym	98,7	95,7	93,7	95,5	104,7	107,8
Poprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym	29,8	29,3	28,6	29,5	30,0	30,7

3. Działalność w Gminie Nowe Ostrowy w zakresie pomocy społecznej

3.1 Działalność Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Nowych Ostrowach

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Nowych Ostrowach działa na podstawie:

1. Ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. Nr 175, poz. 1362 z późn. zm.);
2. Ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. Z 2001 r. Nr 142, poz. 1591 z późn. zm.);
3. Ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. Z 2009 r. Nr 157 poz. 1240 z późn. zm.).

Ośrodek realizuje także:

1. Ustawę z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. Z 2005 r. Nr 180, poz. 1493 z późn. zm.);
2. Ustawę z dnia 29 grudnia 2005 r. o ustanowieniu programu wieloletniego „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” (Dz. U. Z 2005 r. Nr 267, poz. 2259 z późn. zm.);
3. Ustawę z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz. U. z 2008 r. Nr 164, poz. 1027 z późn. zm.);
4. Ustawę z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (Dz. U. Z 2006 r. Nr 139 poz. 992 z późn. zm.);
5. Ustawę z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (Dz. U. z 2009 r. Nr 1 poz. 7 z późn. zm.);
6. Ustawę z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodzin i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. Z 2011 r. Nr 149 poz. 887 z późn. zm.);

7. Ustawę z dnia 21 czerwca 2001 r. o dodatkach mieszkaniowych (Dz. U. z 2013 r. poz. 966).

Ośrodek realizuje zadania:

1. własne gminy o charakterze obowiązkowym;
2. własne gminy o charakterze fakultatywnym;
3. zlecone z zakresu administracji rządowej;
4. wynikające z rządowych, powiatowych i gminnych programów pomocy społecznej;
5. wynikające z uchwał Rady Gminy Nowe Ostrowy.

Celem działania Ośrodka jest:

1. umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężanie trudnych sytuacji życiowych, których nie są w stanie pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości;
2. wspieranie osób i rodzin w wysiłkach zmierzających do zaspokojenia niezbędnych potrzeb i umożliwienie im życia w warunkach odpowiadających godności człowieka;
3. podejmowanie działań zmierzających do życiowego usamodzielnienia osób i rodzin oraz ich integracji ze środowiskiem;
4. zapewnienie pomocy rodzinom dotkniętym skutkami patologii, w tym przemocą w rodzinie.

POMOC SPOŁECZNA – RODZAJE ŚWADCZEŃ I POWODY UDZIELANIA POMOCY.

Obowiązek zapewnienia realizacji zadań pomocy społecznej, zarówno własnych jak i zleconych spoczywa na gminie.

Pomocy społecznej udziela się z powodu (art. 7 ustawy o pomocy społecznej):

1. ubóstwa;
2. sieroctwa;
3. bezdomności;
4. bezrobocia;
5. niepełnosprawności;
6. długotrwałej lub ciężkiej choroby;
7. przemocy w rodzinie;
8. potrzeby ochrony ofiar handlu ludźmi;
9. potrzeby ochrony macierzyństwa lub wielodzietności;
10. bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego zwłaszcza w rodzinach niepełnych lub wielodzietnych;
11. braku umiejętności w przystosowaniu do życia młodzieży opuszczającej całodobowe placówki opiekuńczo-wychowawcze;
12. trudności w integracji cudzoziemców, którzy uzyskali w Rzeczypospolitej Polskiej status uchodźcy lub ochronę uzupełniającą;
13. trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego;
14. alkoholizmu lub narkomanii;
15. zdarzenia losowego i sytuacji kryzysowej;
16. klęski żywiołowej lub ekologicznej.

Prawo do świadczeń pieniężnych przysługuje:

1. Osobie samotnie gospodarującej, której dochód nie przekracza kwoty 542 zł.
2. Osobie w rodzinie, której dochód na osobę nie przekracza kwoty 456 zł.
3. Rodzinie, której dochód na osobę nie przekracza kwoty 456 zł.

Zadania Ośrodka z zakresu pomocy społecznej obejmują w szczególności:

1. przyznawanie i wypłacanie przewidzianych ustawą świadczeń;
2. pracę socjalną;
3. prowadzenie i rozwój niezbędnej infrastruktury socjalnej;
4. analizowanie i ocenę zjawisk rodzących zapotrzebowanie na świadczenia z pomocy społecznej;

5. realizację zadań wynikających z rozeznaczonych potrzeb społecznych;
6. rozwijanie nowych form pomocy społecznej i samopomocy w ramach zidentyfikowanych potrzeb.

Do zadań własnych gminy o charakterze obowiązkowym należy:

1. opracowywanie i realizacja gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka;
2. sporządzanie oceny zasobów pomocy społecznej w oparciu o analizę lokalnej sytuacji społecznej i demograficznej;
3. udzielanie schronienia, zapewnienie posiłku oraz niezbędnego ubrania osobom tego pozbawionym;
4. przyznawanie i wypłacanie zasiłków okresowych;
5. przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych;
6. przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych na pokrycie wydatków powstałych w wyniku zdarzenia losowego;
7. przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych na pokrycie wydatków na świadczenia zdrowotne osobom bezdomnym oraz innym osobom niemającym dochodu i możliwości uzyskania świadczeń na podstawie przepisów o powszechnym ubezpieczeniu w Narodowym Funduszu Zdrowia;
8. przyznawanie zasiłków celowych w formie biletu kredytowanego;
9. opłacanie składek na ubezpieczenie emerytalne i rentowe za osobę, która rezygnuje z zatrudnienia w związku z koniecznością sprawowania bezpośredniej, osobistej opieki nad długotrwale lub ciężko chorym członkiem rodziny oraz wspólnie niezamieszkującymi matką, ojcem lub rodzeństwem;
10. praca socjalna;
11. organizowanie i świadczenie usług opiekuńczych, w tym specjalistycznych, w miejscu zamieszkania, z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi;
12. prowadzenie i zapewnienie miejsc w mieszkaniach chronionych;
13. dożywianie dzieci;

14. sprawienie pogrzebu, w tym osobom bezdomnym;
15. kierowanie do domu pomocy społecznej i ponoszenie odpłatności za pobyt mieszkańca gminy w tym domu;
16. pomoc osobom mającym trudności w przystosowaniu się do życia po zwolnieniu z zakładu karnego;
17. sporządzanie sprawozdawczości oraz przekazywanie jej właściwemu wojewodzie również w wersji elektronicznej, z zastosowaniem systemu informatycznego;
18. utworzenie i utrzymywanie ośrodka pomocy społecznej, w tym zapewnienie środków na wynagrodzenia pracowników;
19. przyznawanie i wypłacanie zasiłków stałych;
20. opłacanie składek na ubezpieczenie zdrowotne określonych w przepisach o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych.

Do zadań własnych gminy należy:

1. przyznawanie i wypłacanie zasiłków specjalnych celowych;
2. przyznawanie i wypłacanie pomocy na ekonomiczne usamodzielnienie w formie zasiłków, pożyczek oraz pomocy w naturze;
3. prowadzenie i zapewnienie miejsc w domach pomocy społecznej i ośrodkach wsparcia o zasięgu gminnym oraz kierowanie do nich osób wymagających opieki;
4. podejmowanie innych zadań z zakresu pomocy społecznej wynikających z rozeznanych potrzeb gminy, w tym tworzenie i realizacja programów osłonowych;
5. współpraca z Powiatowym Urzędem Pracy w zakresie upowszechniania ofert pracy oraz informacji o usługach poradnictwa zawodowego i o szkoleniach.

Zadania zlecone z zakresu administracji rządowej realizowane przez gminę:

1. organizowanie i świadczenie specjalistycznych usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania dla osób z zaburzeniami psychicznymi;
2. przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych na pokrycie wydatków związanych z kłęską żywiołową lub ekologiczną;
3. prowadzenie i rozwój infrastruktury środowiskowych domów samopomocy dla osób z zaburzeniami psychicznymi;

4. realizacja zadań wynikających z rządowych programów pomocy społecznej, mających na celu ochronę poziomu życia osób, rodzin i grup społecznych oraz rozwój specjalistycznego wsparcia;
5. przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych, a także udzielanie schronienia, posiłku oraz niezbędnego ubrania cudzoziemcom, o których mowa w art. 5a ustawy o pomocy społecznej;
6. przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych, a także udzielanie schronienia, posiłku i niezbędnego ubrania cudzoziemcom, którzy uzyskali zgodę na pobyt tolerowany na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej;
7. wypłacanie wynagrodzenia za sprawowanie opieki.

Środki na realizację i obsługę powyższych zadań zapewnia budżet państwa. Realizację wymienionych zadań w latach 2008 - 2013 przedstawia tabela 1.

Tabela 1. Budżet na świadczenia z pomocy społecznej w gminie Nowe Ostrowy

Rok	Kwota świadczeń na zadania pomocy społecznej	Liczba świadczeniobiorców
2008	240.587	320
2009	236.791	390
2010	369.693	350
2011	352.912	370
2012	413.059	370
2013	459.329	370

Źródło: dane z GOPS

Z powyższej tabeli wynika, że na przestrzeni ostatnich lat liczba rodzin objętych pomocą utrzymuje się na zbliżonym poziomie a w ostatnich trzech latach nawet na tym samym poziomie, jednak kwoty świadczeń wzrastają.

Tabela 2. Przyczyny korzystania osób ze świadczeń z pomocy społecznej w gminie Nowe Ostrowy

Główne powody przyznawania pomocy	Rok 2008	Rok 2009	Rok 2010	Rok 2011	Rok 2012	Rok 2013
Bezrobocie	28	61	105	115	116	137
Ubóstwo	102	35	75	85	81	52
Niepelnosprawność	26	43	49	65	63	38
Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego	38	40	32	28	16	24
Alkoholizm	17	23	12	18	8	15
Trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego	12	9	4	2	8	7
Długotrwała lub ciężka choroba	78	18	22	10	8	4
Przemoc w rodzinie	0	0	0	6	0	4

Źródło: dane z GOPS

Głównymi przyczynami udzielania pomocy w roku 2013 były:

- ubóstwo - 52 rodziny
- bezrobocie – 137 rodzin
- niepełnosprawność – 38 rodzin
- alkoholizm – 15 rodzin
- bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego – 24 rodziny.

Takie same przyczyny udzielania pomocy występowały w poprzednich latach.

Analizując dane za lata 2008 – 2013 w większości przypadków możemy mówić o tendencji malejącej, za wyjątkiem bezrobocia, gdzie w 2008 r. pomocy udzielono - 28 rodzinom, w 2009 r. - 61 rodzinom, w 2010 r. - 105 rodzinom, w 2011 r. - 115 rodzinom, w 2012 r. - 116 rodzinom a w 2013 r. już 137 rodzinom.

Obserwowane jest zjawisko długotrwałego korzystania z pomocy społecznej określonej grupy osób w pewnym sensie uzależnionych od tych świadczeń.

Z analizy powyższej tabeli dokładnie wynika, że bezrobocie systematycznie rośnie, a tym samym przybyło klientów w Ośrodku pomocy Społecznej.

Tabela 3. Typy rodzin korzystających ze świadczeń pomocy społecznej w gminie Nowe Ostrowy.

Typy obejmowanych rodzin pomocą	Rok 2008	Rok 2009	Rok 2010	Rok 2011	Rok 2012	Rok 2013
jednoosobowe		88	78	77	77	77
2 osobowe		58	60	65	65	65
3 osobowe		228	104	275	275	275
4 osobowe		99	61	105	105	105
5 osobowe		40	32	32	32	32
6 osobowe i większe		12	15	17	17	17

Źródło: dane z GOPS

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Nowych Ostrowach obejmuje pomocą wszystkie typy rodzin, przewyższają głównie rodziny z dziećmi w wieku szkolnym, rodziny niepełne i jednoosobowe gospodarstwa domowe, szczególnie osoby w wieku emerytalnym, osoby niepełnosprawne i chore.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej realizuje zadania wynikające z ustawy o pomocy społecznej takie jak: zasiłki stałe, zasiłki okresowe, zasiłki celowe, specjalne zasiłki celowe, składki zdrowotne, dożywianie dzieci, praca socjalna.

Zasiłek stały jest to świadczenie obowiązkowe (obowiązkowe) przysługujące na podstawie art. 37 ustawy o pomocy społecznej osobom niezdolnym do pracy z

powodu wieku lub całkowicie niezdolnym do pracy, spełniającym kryterium dochodowe i stanowi uzupełnienie dochodu tych osób do kryterium ustawowego.

W roku 2013 Ośrodek Pomocy Społecznej w Nowych Ostrowach przyznał 34 zasiłki stałe, z czego 29 osobom opłacano składki zdrowotne w ramach ubezpieczenia społecznego.

Liczba zasiłków stałych w porównaniu z poprzednimi latami pozostaje na podobnym poziomie, liczba opłacanych składek zdrowotnych ma tendencje wzrostowe.

W roku 2013 Ośrodek przeznaczył 155.98,00 zł na zasiłki stałe oraz 12.388,00 zł na składki na ubezpieczenie zdrowotne.

Tabela 4. Zasiłek stały przyznany przez z GOPS w Nowych Ostrowach w latach 2011 – 2013

Zasiłek stały	Rok 2011	Rok 2012	Rok 2013
Przyznany zasiłek stały	37	36	34
- z czego opłacone składki zdrowotne	26	21	29
Kwota ogółem na zasiłki stałe	104.934	113.545	155.985
Kwota ogółem na składki na ubezpieczenie zdrowotne	5.578	8.240	12.388

Źródło: dane GOPS

Zasiłek celowy jest to świadczenie przyznawane na podstawie art. 39 ustawy o pomocy społecznej na zaspokojenie niezbędnej pomocy życiowej, a w szczególności na pokrycie części lub całości kosztów zakupu żywności, leków i

leczenia, opału, odzieży, niezbędnych przedmiotów użytku domowego, drobnych remontów i napraw w mieszkaniu, a także kosztów pogrzebu. Osobom bezdomnym i innym osobom nieposiadającym dochodu oraz możliwości uzyskania świadczeń zdrowotnych może być przyznany zasiłek celowy na pokrycie części lub całości wydatków na świadczenia zdrowotne. Zasiłek celowy może być przyznany również w formie biletu kredytowanego.

GOPS w Nowych Ostrowach przyznał w 2013 r. 190 rodzinom (798 osób) zasiłki celowe na łączną kwotę 201.855,00 zł.

Tabela 5. Zasiłek celowy przyznany przez GOPS w Nowych Ostrowach w latach 2011 – 2013

Zasiłek celowy	Rok 2011	Rok 2012	Rok 2013
Przyznany zasiłek celowy	180 rodzin	190 rodzin 695 osób w rodzinach	190 rodzin 798 osób w rodzinach
Kwota ogółem na zasiłki celowe	164.994	193.545	201.855

Źródło: dane GOPS

W przypadku przekroczenia kryterium dochodowego można przyznać specjalny zasiłek celowy w wysokości nieprzekraczającej kryteria dochodowe ustalone w ustawie o pomocy społecznej. W roku 2013 Ośrodek wypłacił 51 (99 osób) rodzinom specjalne zasiłki celowe na łączną sumę 42.000,00 zł.

Tabela 6. Specjalny zasiłek celowy przyznany przez GOPS w Nowych Ostrowach w latach 2012 – 2013

Specjalny zasiłek celowy	Rok 2012	Rok 2013
Przyznany specjalny zasiłek celowy	40 rodzin 98 osób w rodzinach	51 rodzin 99 osób w rodzinach
Kwota ogółem na specjalne zasiłki celowe	21.000	42.000

Źródło; dane GOPS

Zasiłek okresowy jest to świadczenie, które przysługuje na podstawie art. 38 ustawy o pomocy społecznej i adresowane jest do osób i rodzin bez dochodów lub o dochodach niższych niż ustawowe kryterium oraz zasobach pieniężnych niewystarczających na zaspokojenie niezbędnych potrzeb życiowych, zwłaszcza ze względu na długotrwałą chorobę, niepełnosprawność, bezrobocie, możliwość nabycia uprawnień do świadczeń z innych systemów zabezpieczenia społecznego. Okres, na jaki jest przyznany zasiłek okresowy, ustala Ośrodek Pomocy Społecznej na podstawie okoliczności sprawy. W roku 2013 z tego rodzaju świadczenia skorzystało 56 rodzin na kwotę 53.346,00 zł.

Do jednych z zadań GOPS należy dofinansowanie pobytu w domach pomocy społecznej. Zgodnie z ustawą o pomocy społecznej koszty pobytu w domu pomocy społecznej pokrywa sam zainteresowany w wysokości 70% swojego dochodu. Pozostałą kwotę do wysokości całkowitych kosztów utrzymania w placówce dopłaca rodzina i gmina, z której pochodzi osoba umieszczona w domu pomocy społecznej. Gmina Nowe Ostrowy w 2013 r. opłacała pobyt w domach pomocy społecznej aż 17 osobom. Łączna kwota, jaką Gmina przeznaczyła na dofinansowanie pobytu w domach pomocy społecznej w 2013 r. wyniosła 253.720,00 zł. Wartym podkreślenia faktem jest, iż z roku na rok wydatki na opłacanie pobytu w domu pomocy społecznej rosną w bardzo dużym

tempie przy wzroście osób zainteresowanych tą formą pomocy: w 2009 r za 7 osób opłaty wyniosły 59.592,00 zł; w 2010 r. za 7 osób opłaty wyniosły 116.697,00 zł; w 2011 r. za 10 osób opłaty wyniosły 180.000,00 zł; w 2012 r. za 12 osób opłaty wyniosły 218.345,00 zł.

Praca socjalna

Jednym z zadań własnych Gminy o charakterze obowiązkowym jest praca socjalna, która świadczona jest na rzecz poprawy funkcjonowania osób i rodzin w ich środowisku społecznym.

Praca socjalna prowadzona jest:

- z osobami i rodzinami w celu rozwinięcia lub wzmocnienia ich aktywności i samodzielności życiowej,
- ze społecznością lokalną w celu zapewnienia współpracy i koordynacji działań instytucji i organizacji istotnych dla zaspokojenia potrzeb członków społeczności.

Może być prowadzona w oparciu o kontrakt socjalny.

Praca socjalna prowadzona w oparciu o dokonanie diagnozy sytuacji klienta, opracowanie planu pomocy i wsparcia w zależności od indywidualnej sytuacji oraz posiadanego potencjału osobistego. Ważne jest systemowe i całościowe podejście do osoby/rodziny w zależności od problemów występujących w rodzinie.

W roku 2013 pomocą w postaci pracy socjalnej zostało objętych 310 rodzin, gdzie przebywało 988 osób. W roku 2012 pomocą w postaci pracy socjalnej zostało objętych 201 rodzin, gdzie przebywało 499 osób. W roku 2011 pomocą w postaci pracy socjalnej zostało objętych 201 rodzin. Natomiast w 2010 r. pomocą w postaci pracy socjalnej zostało objętych 220 rodzin, gdzie przebywało 498 osób, w roku 2009 – 230 rodzin.

GOPS wraz z Urzędem Gminy zajmuje się zatrudnianiem osób, które korzystają z pomocy społecznej w ramach prac społecznie użytecznych.

Asystent rodziny

Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej nakłada na gminy obowiązek wspierania rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych. Pracę z rodziną organizuje gmina lub podmiot, któremu gmina zleciła realizację tego zadania oraz, że wyznaczonym podmiotem może być ośrodek pomocy społecznej. W związku z tym, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Nowych Ostrowach został wyznaczony jako podmiot organizujący pracę z rodziną na podstawie Uchwały Rady Gminy Nowe Ostrowy Nr XVIII/125/12 z 26 kwietnia 2012 r.

Zadaniem asystenta jest ułatwić rodzicom wypełnianie ról społecznych, aby doprowadzić do osiągnięcia podstawowej stabilizacji życiowej i nie dopuścić do umieszczenia dzieci poza rodziną w placówkach lub rodzinach zastępczych. Jeżeli dzieci znajdują się pod pieczą zastępczą, rolą asystenta będą działania na rzecz ich jak najszybszego powrotu do rodziny.

W 2014 r. w GOPS w Nowych Ostrowach zatrudniony został jeden asystent rodziny w formie umowy zlecenia w wymiarze 20 godzin tygodniowo. Asystenturą objęte są 3 rodziny.

Planowany koszt zadania w roku 2014 wyniesie 10.433,00 zł (w tym: dotacja ze środków budżetu państwa – 9.030,00 zł, dotacja ze środków Gminy – 1.403,00 zł).

REALIZACJA PROGRAMÓW POMOCY SPOŁECZNEJ

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Nowych Ostrowach przystąpił do realizacji projektu systemowego współfinansowanego przez Unię Europejską z Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Priorytetu VII Rozwój i upowszechnianie aktywnej integracji.

Celami projektu jest:

1. pobudzenie aktywności wśród osób bezrobotnych z terenu naszej gminy
2. zwiększenie kwalifikacji zawodowych i zdobycie umiejętności umożliwiających ponowne wejście na rynek pracy
3. zwiększenie motywacji do działania i zaufania we własne siły

Projekt realizowany przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Nowych Ostrowach kierowany jest do następującej grup docelowych:

- Osób bezrobotnych zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Kutnie
- Osób w wieku aktywności zawodowej
- Osób korzystających z pomocy GOPS – u

Tabela 7. Realizacja projektów unijnych współfinansowanych z EFS w gminie Nowe Ostrowy

Rok	Tytuł projektu	Liczba osób objętych projektem	Działania
2008	-	0	0
2009	Chcemy pracować – aktywizacja osób bezrobotnych z terenu gminy Nowe Ostrowy	10	- szkolenie zawodowe opiekun osób starszych i niepełnosprawnych - zajęcia grupowe z doradcą zawodowym - badanie lekarskie profilaktyczne
2010	Nowa szansa	6	- szkolenie zawodowe sprzedawca z obsługa kasy fiskalnej i komputera - badanie lekarskie profilaktyczne - zajęcia grupowe z doradcą zawodowym - usługa fryzjersko – kosmetyczna

2011	Nowa szansa	12	<ul style="list-style-type: none"> - szkolenie zawodowe kucharz z organizacją imprez okolicznościowych - badanie lekarskie profilaktyczne - zajęcia grupowe z doradcą zawodowym - usługa fryzjersko – kosmetyczna - prawo jazdy kategorii B dla 6 osób - szkolenie podstaw obsługi komputera
2012	Nowa szansa	14	<ul style="list-style-type: none"> - szkolenie zawodowe ogrodnik terenów zieleni - badanie profilaktyczne lekarskie - zajęcia z doradcą zawodowym: grupowe i indywidualne - zajęcia z psychologiem : grupowe i indywidualne - szkolenie podstaw obsługi komputera i poruszania się po Internecie - usługa fryzjersko – kosmetyczna - terapia uzależnień od alkoholu dla 4 osób - wycieczka jednodniowa do Torunia i Ciechocinka - spotkanie świąteczne podsumowujące udział w projekcie - paczki z art. spożywczymi

2013	Nowa szansa	17(w tym jedna osoba kontynuująca)	<ul style="list-style-type: none"> - wsparcie indywidualne dla 1 osoby kontynuującej naukę (sfinansowanie czesnego, kosztów dojazdu - bilety miesięczne) - szkolenie zawodowe: <ul style="list-style-type: none"> *florystyka z elementami decupage dla 16 osób *kucharz z elementami cateringu dla 5 osób *kasjer z obsługą kasy fiskalnej dla 6 osób - warsztaty kreowania własnego wizerunku - zorganizowanie praktyki dla 1 osoby w GOPS w Nowych Ostrowach - usługa fryzjersko – kosmetyczna - trening planowania budżetu domowego - spotkanie świąteczne podsumowujące udział w projekcie - paczki z art. spożywczymi dla 16 osób
------	-------------	-------------------------------------	--

Źródło: dane z GOPS

Program „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”

Celem programu jest zapewnienie pomocy w zakresie dożywiania (w formie posiłku, świadczenia pieniężnego na zakup posiłku lub żywności albo świadczenia rzeczowego w postaci produktów żywnościowych); poprawienie poziomu życia osób i rodzin o niskich dochodach; ograniczenie niedożywienia poprzez upowszechnianie zdrowego stylu żywienia.

Grupą docelową są głównie dzieci do 7-go roku życia; uczniowie do czasu ukończenia szkoły ponadgimnazjalnej; osoby i rodziny znajdujące się w

trudnych sytuacjach, w szczególności osoby samotne, w podeszłym wieku, chore lub niepełnosprawne.

W ramach programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” w roku 2013 z pomocy skorzystało 300 osób, w tym: w formie zasiłku celowego – 173 osoby, w formie obiadów w szkole – 127 osób na łączną kwotę 200.423,00 zł.

STYPENDIA / ZASIŁKI SZKOLNE

Podstawa prawna:

4. Ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty(Dz. U. z 2004 r. nr 256 poz. 2572 z późn. zmianami) – Rozdział 8a Pomoc materialna dla uczniów art.90b-90f,

5. Uchwała XXVII/162/2009 Rady Gminy Nowe Ostrowy z dnia 25 lutego 2009r. w sprawie regulaminu udzielania pomocy materialnej o charakterze socjalnym dla uczniów zamieszkałych na terenie Gminy Nowe Ostrowy.

OSOBY UPRAWNIONE

Pomoc materialna o charakterze socjalnym (stypendium szkolne, zasiłek szkolny) przysługuje:

- uczniom szkół publicznych i niepublicznych o uprawnieniach szkół publicznych dla młodzieży i dla dorosłych oraz słuchaczom publicznych kolegiów nauczycielskich, nauczycielskich kolegiów języków obcych i kolegiów pracowników służb społecznych - do czasu ukończenia kształcenia, nie dłużej jednak niż do ukończenia 24 roku życia,
- wychowankom publicznych i niepublicznych ośrodków umożliwiających dzieciom i młodzieży upośledzonej umysłowo w stopniu głębokim spełnienia obowiązku szkolnego i obowiązku nauki, a także dzieciom i młodzieży upośledzonym umysłowo z sprzężonymi niepełnosprawnościami realizację odpowiednio obowiązku szkolnego, obowiązku nauki - do czasu ukończenia realizacji obowiązku nauki.
- uczniom szkół niepublicznych nie posiadających uprawnień szkół publicznych dla młodzieży i dla dorosłych - do czasu ukończenia realizacji obowiązku nauki,

- słuchaczom niepublicznych kolegiów nauczycielskich i nauczycielskich kolegiów języków obcych - do czasu ukończenia kształcenia, nie dłużej jednak niż do ukończenia 24 roku życia.

WARUNKI PRYZNANIA STYPENDIUM SZKOLNEGO

Stypendium szkolne może otrzymać uczeń znajdujący się w trudnej sytuacji materialnej, wynikającej z niskich dochodów na osobę w rodzinie, w szczególności gdy w rodzinie tej występuje: bezrobocie, niepełnosprawność, ciężka lub długotrwała choroba, wielodzietność, brak umiejętności wypełniania funkcji opiekuńczo-wychowawczych, alkoholizm lub narkomania, a także gdy rodzina jest niepełna lub wystąpiło zdarzenie losowe.

Miesięczna wysokość dochodu na osobę w rodzinie ucznia uprawniająca do ubiegania się o stypendium szkolne **nie może być większa niż 456 zł/osobę w rodzinie.**

Miesięczna wysokość dochodu jest ustalona na zasadach określonych w art. 8 ust 3-13 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t.j. Dz.U. z 2013r. poz.182 z późn. zm.).

Warunkiem przyznania stypendium przez GOPS w Nowych Ostrowach jest także zamieszkanie ucznia na terenie gminy Nowe Ostrowy oraz złożenie wniosku.

Rodziną w rozumieniu art. 6 pkt 14 ustawy o pomocy społecznej **są osoby spokrewnione lub niespokrewnione pozostające w faktycznym związku, wspólnie zamieszkujące i gospodarujące.**

FORMA STYPENDIUM SZKOLNEGO

Stypendium szkolne może być przyznane w formie:

1. **pomocy rzeczowej** o charakterze edukacyjnym na wydatki dotyczące danego roku szkolnego, w tym w szczególności na zakup podręczników do nauki w szkole, lektur, encyklopedii i innych książek pomocniczych w procesie dydaktycznym, a także przyborów szkolnych lub innego wyposażenia ucznia wymaganego obligatoryjnie przez szkołę,

2. **częściowego lub całkowitego pokrycie kosztów** udziału w zajęciach edukacyjnych, w tym wyrównawczych, wykraczających poza zajęcia realizowane w szkole w ramach planu nauczania (organizowana przez szkołę np. dodatkowa nauka języka obcego, wyjazdy do: teatru, kina, wycieczki szkolne, zajęcia informatyczne itp.)
3. **częściowego lub całkowitego pokrycie kosztów** udziału w zajęciach edukacyjnych realizowanych poza szkołą (np. naukę języków obcych, zajęcia muzyczne, komputerowe, sportowe).
4. **częściowego lub całkowitego pokrycie kosztów** związanych z pobieraniem nauki poza miejscem zamieszkania uczniów szkół ponadgimnazjalnych oraz słuchaczy kolegów nauczycielskich, nauczycielskich języków obcych i kolegów pracowników służby społecznych, w tym czesnego, zakwaterowania w bursie, internacie, domu studenta, transportu środkami komunikacji publicznej na trasie dom – szkoła .

Pomoc materialna dla uczniów jest udzielana wyłącznie na cele bezpośrednio związane z procesem edukacyjnym ucznia. Koszty, które nie mają związku z uczęszczaniem ucznia do szkoły na zajęcia lekcyjne i pozalekcyjne lub kształceniem w formach pozaszkolnych nie będą finansowane z przyznanego stypendium.

WYSOKOŚĆ STYPENDIUM

Stypendium szkolne nie może być niższe miesięcznie niż 84,80 zł i nie może przekroczyć miesięcznie 212 zł.

OKRES PRYZNANIA

Stypendium szkolne jest przyznawane na okres **nie krótszy niż miesiąc i nie dłuższy niż 10 miesięcy** w danym roku szkolnym, a w przypadku słuchaczy kolegów nauczycielskich, nauczycielskich kolegów języków obcych i kolegów pracowników służb społecznych - na okres nie krótszy niż miesiąc i **nie dłuższy niż 9 miesięcy w danym roku szkolnym.**

Stypendium szkolne nie przysługuje uczniowi, który nie spełnia warunków jego przyznania.

ZASIŁEK SZKOLNY

Zasiłek szkolny może być przyznany:

1. uczniowi znajdującemu się przejściowo w trudnej sytuacji materialnej z powodu zdarzenia losowego,
2. w formie świadczenia pieniężnego na pokrycie wydatków związanych z procesem edukacyjnym lub w formie pomocy rzeczowej o charakterze edukacyjnym, raz lub kilka razy w roku, niezależnie od otrzymywanego stypendium szkolnego.

Wysokość zasiłku szkolnego nie może przekroczyć **jednorazowo** kwoty 530 zł.

WNIOSEK

Stypendium szkolne i zasiłek szkolny przyznawany jest na wniosek.

Wniosek o stypendium szkolne składa się w terminie do dnia **15 września danego roku szkolnego**. Stypendium szkolne jest przyznawane na wniosek rodziców lub pełnoletniego ucznia albo dyrektora szkoły. Stypendium szkolne może być także przyznawane z urzędu.

Wniosek o zasiłek szkolny składa się w terminie nie dłuższym niż **dwa miesiące od wystąpienia zdarzenia** losowego uzasadniającego przyznanie tego zasiłku.

Wypłata stypendium/zasiłku szkolnego

Wypłata stypendium/zasiłku szkolnego następuje na podstawie decyzji administracyjnej i jest uzależniona od uprzedniego złożenia oryginałów faktur i rachunków potwierdzających poniesienie kosztów związanych z procesem edukacyjnym ucznia - do wysokości przyznanego stypendium/ zasiłku.

Tabela 8. Wydatki na stypendia szkolne dla uczniów w gminie Nowe Ostrowy

Rok	Kwota świadczeń	Liczba uczniów pobierających świadczenie
-----	-----------------	--

2008	114 520,80	234
2009	70 548,80	191
2010	79 687,20	167
2011	81 590,00	149
2012	68 848,00	161
2013	83895,00	134

Źródło: dane z GOPS

STYPENDIA SOCJALNE DLA STUDENTÓW

Podstawa prawna:

6. Uchwała XXII/123/2004 Rady Gminy Nowe Ostrowy z dnia 01 lutego 2004r.w sprawie zmiany uchwały Nr 46/VIII/2003 Rady Gminy w Nowych Ostrowach z dnia 25 czerwca 2003 roku w sprawie zasad udzielania stypendiów dla studentów z terenu gminy Nowe Ostrowy.

Stypendia socjalne finansowane przez Samorząd Gminy Nowe Ostrowy przyznawane będą dla wszystkich typów uczelni wyższych (tzn. dziennych, wieczorowych i zaocznych), pod warunkiem, że osoba ubiegająca się o stypendium jest niepracująca i na stałe zameldowana jest na terenie gminy.

Stypendium mogą otrzymać studenci, którzy spełniają następujące kryteria:

1. Dochód na osobę w rodzinie nie przekroczy 80% najniższego wynagrodzenia brutto ogłoszonego przez Ministra Pracy i Polityki Społecznej, według stanu na dzień składania wniosku o stypendium.
2. Złoży wniosek do Urzędu Gminy w terminie :
 - do dnia 30 września za II semestr
 - do dnia 30 marca za I semestr
3. Przedstawi odpowiednie zaświadczenie o dochodzie rodziny oraz formie pobieranej nauki.

4. Przedłoży zaświadczenie o zaliczeniu semestru

Stypendium socjalne przyznawane do wysokości pięciokrotności zasiłku rodzinnego na złożony wniosek raz na pół roku.

Tabela 9. Wydatki na stypendia dla studentów w gminie Nowe Ostrowy

Rok	Kwota świadczeń	Liczba studentów pobierających świadczenie
2008	6 000,00	17
2009	5 040,00	14
2010	9 180,00	11
2011	8 500,00	25
2012	5 440,00	16
2013	5 360,00	14

Źródło: dane z GOPS

Dodatki mieszkaniowe

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Nowych Ostrowach, realizując ustawę o dodatkach mieszkaniowych w okresie 2008 – 2013 wydatkował następujące kwoty:

Tabela 10. Dodatki mieszkaniowe w gminie Nowe Ostrowy.

Rok	Kwota wypłaconych dodatków mieszkaniowych	Liczba rodzin korzystających
2008	86.550	105
2009	88.771	108
2010	90.055	103
2011	87.538	103
2012	104.903	106
2013	90.711	103

Źródło: dane z GOPS

Realizacja świadczeń rodzinnych, pielęgnacyjnych i opiekuńczych

Na system świadczeń rodzinnych uregulowanych w ustawie z dnia 28 listopada 2003 roku o świadczeniach rodzinnych składają się następujące świadczenia:

7. Zasiłek rodzinny oraz dodatki do zasiłku rodzinnego z tytułu:

- urodzenia się dziecka;
- opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego;
- samotnego wychowywania dziecka;
- wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej;

- kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego;
 - rozpoczęcia roku szkolnego;
 - podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania.
8. Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia dziecka.
 9. Zapomoga wypłacana przez gminy na podstawie art. 22a ustawy.

Świadczenia opiekuńcze:

10. Zasiłek pielęgnacyjny;
11. Specjalne świadczenie opiekuńcze;
12. Świadczenie pielęgnacyjne.

O świadczenia rodzinne mogą ubiegać się obywatele polscy, cudzoziemcy, jeżeli zamieszkują na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej przez okres zasiłkowy, w którym otrzymują świadczenie rodzinne, chyba że przepisy o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego lub dwustronne umowy międzynarodowe o zabezpieczeniu społecznym stanowią inaczej. Zgodnie z ustawą o świadczeniach rodzinnych zasiłek rodzinny i dodatki do zasiłku rodzinnego mają na celu częściowe pokrycie wydatków na utrzymanie dziecka i przysługują:

5. rodzicom lub jednemu z rodziców,
6. opiekunowi prawnemu dziecka,
7. opiekunowi faktycznemu dziecka,
8. osobie uczącej się

Warunki przyznania zasiłku rodzinnego podzielić można na trzy rodzaje:

1. dotyczące osoby uprawnionej do ubiegania się o prawo do zasiłku rodzinnego i jego pobierania,
2. kryterium dochodu rodziny,
3. dotyczące dziecka, na które przysługuje świadczenie – jego wiek, ewentualnej niepełnosprawności oraz faktu czy uczęszcza do szkoły.

Tabela 11 . Wydatki na świadczenia rodzinne w gminie Nowe Ostrowy.

Rok	Kwota świadczeń w zł	Liczba rodzin pobierających świadczenia
2004	460.998	243
2005	726.063	325
2006	879.559	354
2007	1.013.686	337
2008	958.751	323
2009	1.138.932	337
2010	1.127.728	328
2011	1.158.674	309
2012	1.144.329	296
2013	1.132.249	276

Źródło: dane z GOPS

Zasiłek pielęgnacyjny jest jednym z trzech wymienionych w ustawie świadczeń opiekuńczych i przyznaje się go w celu częściowego pokrycia wydatków wynikających z konieczności zapewnienia opieki i pomocy innej osoby w związku z niezdolnością do samodzielnej egzystencji. Zasiłek pielęgnacyjny przysługuje:

1. niepełnosprawnemu dziecku,
2. osobie niepełnosprawnej w wieku powyżej 16 roku życia, jeżeli legitymuje się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności,
3. osobie, która ukończyła 75 lat,
4. osobie niepełnosprawnej w wieku powyżej 16 roku życia legitymującej się orzeczeniem o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności, jeżeli niepełnosprawność powstała do ukończenia 21 roku życia.

Wprowadzenie z dniem 1 stycznia 2013 r. ustawą nowelizacyjną z dnia 7 grudnia 2012 r. specjalnego zasiłku opiekuńczego uzasadnione zostało potrzebą zracjonalizowania zasad przyznawania świadczeń pielęgnacyjnych i dostosowania ich do możliwości finansowych państwa. Cel specjalnego zasiłku opiekuńczego jest tożsamy z podstawowym celem świadczenia pielęgnacyjnego i polega na wsparciu finansowym osoby rezygnującej z aktywności zawodowej, w celu sprawowania opieki nad osobą niepełnosprawną. Prawo do specjalnego zasiłku opiekuńczego uzależnione jest od spełniania kryterium dochodowego oraz rezygnacji z zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej i na osobie ubiegającej się o świadczenie ciąży obowiązek alimentacyjny. Kolejnym świadczeniem opiekuńczym uregulowanym w ustawie o świadczeniach rodzinnych jest świadczenie pielęgnacyjne. Celem świadczenia jest zastąpienie innych dochodów i udzielenie materialnego wsparcia osobie, na której zgodnie z przepisami Kodeksu rodzinnego i opiekuńczego ciąży obowiązek alimentacyjny, lub opiekunowi faktycznemu, rezygnującej z aktywności zawodowej, w celu sprawowania opieki nad osobą legitymującą się orzeczeniem o niepełnosprawności łącznie ze wskazaniami: konieczności stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji oraz konieczności stałego współudziału na co dzień opiekuna dziecka w procesie jego leczenia, rehabilitacji i edukacji. Uprawnionymi do nabycia prawa do świadczenia pielęgnacyjnego są cztery grupy osób:

5. matka lub ojciec – naturalni lub przysposabiający,
6. opiekun faktyczny dziecka

7. osoba będąca rodziną zastępczą spokrewnioną wg przepisów ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej,
8. inne osoby, na których, zgodnie z przepisami ustawy – Kodeks rodzinny i opiekuńczy, ciąży obowiązek alimentacyjny, z wyjątkiem osób o znacznym stopniu niepełnosprawności.

Tabela 12. Wydatki na świadczenia pielęgnacyjne w gminie Nowe Ostrowy

Rok	Kwota świadczeń w zł.	Liczba świadczeń
2008	223.842	1.249
2009	236.360	1.298
2010	289.622	1.408
2011	336.023	1.498
2012	404.692	1.656
2013	384.394	1.667

Źródło: dane z GOPS

Fundusz alimentacyjny

Ustawa z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobą uprawnionym do alimentów (tj. Dz.U. z 2012 r. poz. 1228 z późn. zm.) określa :

- zasady pomocy państwa osobom uprawnionym do alimentów na podstawie tytułu wykonawczego, w przypadku bezskuteczności egzekucji:
- warunki nabywania prawa do świadczeń pieniężnych wypłacanych w przypadku bezskuteczności egzekucji alimentów:

- zasady i tryb postępowania w sprawach przyznawania i wypłacania świadczeń z funduszu alimentacyjnego:
- zasady finansowania świadczeń z funduszu alimentacyjnego:
- działania podejmowane wobec dłużników alimentacyjnych.

Fundusz alimentacyjny stanowi system wspierania osób uprawnionych do alimentów środkami finansowymi z budżetu państwa. Świadczenia z funduszu alimentacyjnego przysługują obywatelom polskim, cudzoziemcom, jeżeli zamieszkują na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej przez okres świadczeniowy z funduszu alimentacyjnego, chyba że dwustronne umowy międzynarodowe o zabezpieczeniu społecznym stanowią inaczej. Świadczenia z funduszu alimentacyjnego przysługują osobie uprawnionej do ukończenia przez nią 18 roku życia albo w przypadku gdy uczy się w szkole lub szkole wyższej do ukończenia przez nią 25 roku życia, albo w przypadku posiadania orzeczenia o znacznym stopniu niepełnosprawności – bezterminowo. Świadczenia z funduszu alimentacyjnego przysługują, jeżeli dochód rodziny w przeliczeniu na osobę w rodzinie nie przekracza kwoty 725,00 zł. Świadczenia z funduszu alimentacyjnego przysługują w wysokości bieżąco ustalonych alimentów, jednakże nie wyższej niż 500,00 zł. W przypadku bezskuteczności egzekucji organ podejmuje działania mające wpływ na wyegzekwowanie wypłaconych alimentów z funduszu alimentacyjnego od dłużnika alimentacyjnego poprzez przeprowadzenie wywiadu alimentacyjnego i odebraniu od dłużnika oświadczenia o stanie majątkowym. W przypadku gdy dłużnik alimentacyjny nie może wywiązać się ze swoich zobowiązań z powodu braku zatrudnienia, organ właściwy dłużnika zobowiązuje dłużnika do zarejestrowania się jako bezrobotny albo jako poszukujący pracy, informuje właściwy powiatowy urząd pracy o potrzebie aktywizacji zawodowej dłużnika. Jeżeli natomiast dłużnik alimentacyjny uniemożliwia przeprowadzenie wywiadu lub odmówi złożenia oświadczenia majątkowego albo zarejestrowania się w powiatowym urzędzie pracy organ właściwy dłużnika wszczyna postępowanie dotyczące uznania dłużnika alimentacyjnego za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych.

Tabela 13. Wydatki na świadczenia z funduszu alimentacyjnego w gminie Nowe Ostrowy

rok	Kwota świadczeń w zł.	Liczba rodzin pobierających świadczenie
2008	34.100	14
2009	138.270	23
2010	154.736	26
2011	168.637	29
2012	181.675	26
2013	179.277	30

Źródło: dane z GOPS

3.2 Zespół Interdyscyplinarny

Zgodnie z nowelizacją ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie nałożono na gminy obowiązek tworzenia Zespołów Interdyscyplinarnych.

Zarządzeniem Wójta Gminy Nowe Ostrowy Nr 41/2011 z dnia 28.09.2011 r. powołany został Zespół Interdyscyplinarny ds. realizacji Programu

Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz szczegółowych warunków jego funkcjonowania.

Zespół Interdyscyplinarny stanowi element gminnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie i jest metodą pracy w tym obszarze, opartą na systemowej współpracy lokalnych instytucji, podmiotów i służb oraz na wielopłaszczyznowym podejściu do problemu przemocy.

W skład Zespołu Interdyscyplinarnego wchodzi 9 osób i są to przedstawiciele:

- Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Nowych Ostrowach
- Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Nowych Ostrowach
- Szkoły Podstawowej w Ostrowach
- Gimnazjum w Ostrowach
- Szkoły Podstawowej w Imielnie
- Komisariatu Policji w Krośniewicach
- Indywidualnej Praktyki Pielęgniarstwa Środowiskowego
- Kuratora Sądu w Łęczycy

W pracach Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego mogą brać udział osoby spoza jego składu np. kuratorzy sądowi oraz przedstawiciele innych podmiotów, specjaliści w dziedzinie przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Głównym celem Zespołu jest ochrona osób doznających przemocy w rodzinie w tym inicjowanie działań w stosunku do osób stosujących przemoc poprzez usprawnienie systemu przepływu informacji oraz reagowania na zidentyfikowane problemy społeczne, a w szczególności przemocy w rodzinie. Do zadań Zespołu Interdyscyplinarnego należy diagnozowanie problemu przemocy w rodzinie, podejmowanie działań w środowisku zagrożonym przemocą w rodzinie, mających na celu przeciwdziałanie temu zjawisku, inicjowanie interwencji w środowisku dotkniętym przemocą w rodzinie, rozpowszechnianie informacji o instytucjach, osobach i możliwościach udzielania pomocy w środowisku lokalnym, inicjowanie działań w stosunku do osób stosujących przemoc w rodzinie.

W 2012 roku wpłynęło 5 „Niebieskich kart” z Komisariatu Policji w Krośniewicach. W 2013 r. także wpłynęło 5 „Niebieskich kart” o stosowaniu przemocy z Komisariatu Policji w Krośniewicach.

Punkt Terapii i Uzależnień

Prowadzi zajęcia terapeutyczne i udziela porad specjalisty – terapeuty osobom mającym problemy alkoholowe oraz ich rodzinom.

4. Diagnoza problemów społecznych gminy Nowe Ostrowy identyfikowanych przez ośrodek pomocy społecznej

4.1 Bezrobocie

Według stanu na dzień 31.12.2013 w ewidencji Powiatowego Urzędu Pracy w Kutnie pozostawało 7472 bezrobotnych, w tym z terenu Gminy Nowe Ostrowy 393 (209 kobiet i 184 mężczyzn). W porównaniu do stanu z 31.12.2012 odnotowano wzrost liczby zarejestrowanych 1,9 %, w skali Powiatu i 6,5 % w skali gminy. Stopa bezrobocia w Powiecie kutnowskim na dzień 31.12.2013 wynosiła 17,8 % i była wyższa od średniej województwa łódzkiego (14,1 %) oraz średniej krajowej (13,4 %). Na tym tle Gmina Nowe Ostrowy wypada jeszcze niekorzystniej, gdyż stopień bezrobocia na dzień 31.12.2013 wynosił 17,2 %

Tabela 14. Liczba osób bezrobotnych w gminie Nowe Ostrowy.

Liczba osób bezrobotnych			
Rok	Ogółem	Mężczyźni	Kobiety
2008	341	140	201
2009	391	179	212
2010	354	162	192
2011	372	159	213
2012	369	172	197
2013	393	184	209

Źródło: PUP Kutno

W gminie Nowe Ostrowy większość bezrobotnych to kobiety, m.in. dlatego, że należą one do grupy bardziej podatnej na bezrobocie długotrwałe. Swoją specyfikę bezrobocie kobiet zawdzięcza silnemu oddziaływaniu przesłanek natury społeczno – kulturowej, co szczególnie widoczne jest na terenach wiejskich; związanych

z istnieniem zestawów ról społecznych tradycyjnie przypisywanych poszczególnym płciom. Wspomniane zestawy ról determinują sfery aktywności, w jakich określone osoby mogą się realizować bez narażania się na przejawy społecznej dezaprobaty. Patrząc z perspektywy historycznej możemy zauważyć, że ta tendencja w kierunku podziału pracy względem płci okazuje się niezmiernie trwała i – pomimo proegalitarnych działań współczesnych społeczeństw we wszystkich niemal wymiarach społecznej aktywności – nadal ma duży wpływ na dystrybucję zatrudnienia.

Charakter bezrobocia w gminie Nowe Ostrowy jest następującego rodzaju:

- bezrobocie byłych pracowników PGR oraz Cukrowni „Ostrowy”,
- bezrobocie ukryte będące efektem nadmiaru „rąk do pracy” w gospodarstwach indywidualnych,
- bezrobocie „zbędnych na wsi”, osób, które utraciły pracę w pozarolniczych działach gospodarki i powróciły na wieś,
- duży spadek popytu na siłę roboczą,
- zwiększenie wymagań pracodawców dotyczących kwalifikacji zawodowych pracowników,
- likwidacja zakładów pracy w miastach sąsiadujących z gminą, które zatrudniały dużą liczbę osób z terenu gminy,
- niewystarczającą dynamikę rynku pracy w procesie tworzenia nowych miejsc pracy.

Szczególnie niepokojący jest wysoki udział osób bez prawa do zasiłku w ogólnej liczbie bezrobotnych. Wskazuje to istnienie w gminie grupy osób pozostających trwale bez pracy. Wobec powyższego osobom tym należy poświęcić szczególną uwagę, gdyż wraz z wydłużaniem się okresu pozostawania bez pracy, maleją szanse powrotu na rynek pracy. Ważnym zagadnieniem jest możliwość zdobycia zatrudnienia przez absolwentów.

To bezrobocie jest przyczyną z powodu, której najczęściej przyznawana była pomoc GOPS. Jest to problem, który zdominował pozostałe problemy. W 2013 r. największym problemem społecznym (ze względu na udzieloną pomoc

przez GOPS) było właśnie bezrobocie. W 2008 r. wsparcia potrzebowało 28 rodzin (w tym 108 osób), w 2009 r. nastąpił wzrost i pomoc została udzielona 61 rodzinom (w tym 224 osobom). W 2010 r. nastąpił ponowny wzrost liczby osób potrzebujących wsparcia. Pomocy udzielono 105 rodzinom (w tym 328 osobom). W 2011 r. nastąpił ponowny wzrost i pomoc została udzielona 115 rodzinom (w tym 325 osobom). W 2012 r. - 116 rodzinom (w tym 325 osobom) a w 2013 r. już 137 rodzinom (w tym 542 osobom).

Biorąc pod uwagę utrzymującą się tendencję udzielonej pomocy z tytułu bezrobocia, problem ten jest dominujący na terenie Gminy.

Zgodnie z definicją ustawową, osoba bezrobotna jest to osoba pozostająca bez pracy, ale jednocześnie zdolna i gotowa do jej podjęcia w pełnym wymiarze czasu. Straty i skutki społeczne, które powoduje bezrobocie są trudne do oszacowania. Pierwsze odczuwalne skutki długotrwałego braku pracy są natury ekonomicznej – utrata źródła utrzymania, idące za tym ubożenie a w dalszej kolejności problemy społeczne. Efektem tego zjawiska jest pojawiająca się na szeroką skalę degradacja grup społecznych i to nie tylko osób bezpośrednio dotkniętych bezrobociem, a także członków ich rodzin. Utrata pracy, przejście na zasiłek, jego utrata i potrzeba korzystania z pomocy społecznej bardzo często prowadzą do ubóstwa ze wszystkimi jego skutkami. Długotrwałe bezrobocie powoduje pogorszenie się stosunków wewnątrz rodziny, a w dalszej kolejności, jak wskazują obserwacje pracowników GOPS, do jej rozpadu.

Negatywnym skutkiem jest również zwiększenie ryzyka zaistnienia patologii życia społecznego. Pojawia się również groźba przyjmowania przez dzieci negatywnych wzorów osobowych, a w konsekwencji dziedziczenia statusu bezrobotnego.

Trudna sytuacja materialna rodziny rodzi bardzo często konflikty pośród dzieci pośrednio dotkniętych skutkami bezrobocia – popadają one w konflikty nie tylko z rówieśnikami, ale również wychowawcami i nauczycielami. Kolejnym skutkiem, często występującym, ale niestety nienagłaśnianym jest depresja. Narażeni na nią są bardziej mężczyźni niż kobiety, a wynika to ze stereotypowego schematu rodziny, gdzie mężczyzna postrzegany jest jako głowa rodziny, osoba, na której ciąży utrzymanie rodziny. Badania pokazują, że bezrobocie wywołuje frustrację, poczucie niespełnienia i nieprzydatności.

Statystyki dotyczące bezrobocia w znacznym stopniu zniekształcone są przez tzw. bezrobocie utajone i pracę „na czarno”.

4.2 Niepełnosprawność, długotrwała lub ciężka choroba

Na terenie Gminy Nowe Ostrowy znaczącym problemem społecznym jest niepełnosprawność a także długotrwała lub ciężka choroba. W 2008 r. z tytułu niepełnosprawności wsparcia potrzebowało 26 rodzin (w tym 76 osób), w 2009 r. nastąpił wzrost i pomoc została udzielona 43 rodzinom (w tym 132 osobom), w 2010 r. nastąpił kolejny wzrost liczby osób potrzebujących wsparcia. Pomocy udzielono 49 rodzinom (w tym 140 osobom). W przypadku długotrwałej lub ciężkiej choroby możemy mówić o tendencji malejącej, gdyż w 2008 r. z pomocy korzystało 78 rodzin (w tym 214 osób), w 2009 r. 18 rodzin (w tym 56 osób), w 2010 r. 12 rodzin (w tym 49 osób), w 2011 r. 10 rodzin (w tym 32 osoby), w 2012 r. - 8 rodzin (w tym 22 osoby) a w 2013 r. 4 rodziny (w tym 9 osób).

Niepełnosprawność jest szczególnie ważnym problemem społecznym, ograniczającym funkcjonowanie na wielu płaszczyznach. Niepełnosprawność to ograniczenie i wynikający z tych ograniczeń brak zdolności wykonywania jakiejś czynności w sposób uważany za normalny dla człowieka. Osoba niepełnosprawna nie może samodzielnie zapewnić sobie możliwości normalnego funkcjonowania, wskutek wrodzonego lub nabytego upośledzenia.

Niepełnosprawność wiąże się z dysfunkcjami fizycznymi, psychicznymi i umysłowymi.

Ograniczenia w normalnym funkcjonowaniu w społeczeństwie wynikają głównie z powodu barier architektonicznych (zarówno w mieszkaniach jak i budynkach użyteczności publicznej) a także z ograniczonymi środkami finansowymi na zakup sprzętu rehabilitacyjnego i przedmiotów ortopedycznych

Podobnie jak w przypadku niepełnosprawności długotrwała choroba dezorganizuje życie chorej osoby. Natężenie zjawiska choroby nasila się wraz z wiekiem. Choroba może całkowicie sparaliżować aktywność osoby, w wyniku czego wycofuje się na margines życia społecznego. Często prowadzi do ograniczeń w prawidłowym samodzielnym funkcjonowaniu i do zubożenia, a tym samym wymaga wsparcia innych osób i instytucji. Problem zubożenia osób

niepełnosprawnych lub długotrwale chorujących związany jest z jednej strony z ponoszonymi wydatkami na leczenie, rehabilitację a z drugiej strony ograniczenie dochodów, utrata pracy.

4.3 Ubóstwo

Ubóstwo określa się jako zjawisko społeczne polegające na braku dostatecznych środków materialnych do zaspokojenia potrzeb życiowych jednostki lub rodziny uznawanych w danej społeczności za niezbędne. Pojęcie „podstawowe potrzeby” obejmuje wyżywienie, ubranie, mieszkanie, zachowanie zdrowia, uzyskanie wykształcenia, udział w życiu kulturalnym i społecznym.

Ustalenie granicy ubóstwa opiera się głównie na oszacowaniu bieżących dochodów danej rodziny lub osoby. Ustawa o pomocy społecznej definiuje ubóstwo na podstawie mieszczania się posiadanego dochodu w tzw. minimum socjalnym. W 2013 r. granica minimum socjalnego wyniosła dla osoby samotnie gospodarującej 542 zł i 456 zł dla osoby w rodzinie. Obecne ubóstwo dotyka już rodziny o dochodach przeciętnych, które do tej pory ekonomicznie sobie radziły zachowując średni poziom życia.

Ośrodek Pomocy Społecznej w Nowych Ostrowach w 2008 r. udzielił wsparcia 102 rodzinom z powodu ubóstwa. W 2009 r. było 35 rodzin., w 2010 r. było 75 rodzin, w 2011 r. było 85 rodzin, w 2012 r. było 81 rodzin, a w 2013 r. były 52 rodziny, które otrzymały pomoc z powodu ubóstwa.

Ubóstwo może być spowodowane różnymi czynnikami jak np.: bezrobociem, niepełnosprawnością, biernością życiową, długotrwałą chorobą, nałogami – alkoholizmem. Według opinii pracowników GOPS problem ubóstwa wśród mieszkańców gminy przejawia się głównie w niedożywieniu dzieci, niemożności regulowania rachunków i opłat a także braku środków na zakup niezbędnych leków, zwłaszcza przez starsze osoby. W rodzinach wielodzietnych brakuje pieniędzy na przybory szkolne i odzież.

4.4 Alkoholizm

Problem nadużywania alkoholu przez osoby korzystające z pomocy społecznej znany jest pracownikom socjalnym od wielu lat. Jest to problem tym większy, że często jest ukryty. Niepokojącym jest fakt wzrastania liczby osób uzależnionych od alkoholu i obniżania wieku pierwszego z nim kontaktu.

Alkoholizm wiąże się z występowaniem takich objawów jak zaburzenia komunikacji między członkami rodziny, bieda, bezrobocie, problemy wychowawcze i zdrowotne, inne uzależnienia, wchodzenie w konflikt z prawem. Alkoholizm jest zjawiskiem bardzo niebezpiecznym nie tylko dla samej osoby dotkniętej chorobą alkoholową. Towarzyszy mu, bowiem zjawisko przemocy fizycznej i psychicznej stosowanej zarówno wobec dorosłych jak i dzieci. W celu usprawnienia pomocy rodzinom, w których występuje przemoc pracownicy socjalni i Policja stosują procedurę „Niebieskiej Karty”.

Alkoholizm jednego lub obojga rodziców wpływa destrukcyjnie na prawidłowe funkcjonowanie rodziny, która staje się niewydolna wychowawczo. Rodziny z problemem alkoholowym bardzo często funkcjonują na skraju ubóstwa, nie są w stanie zaspokoić podstawowych potrzeb życiowych dzieci. Nie bez znaczenia jest wpływ alkoholizmu rodzica na rozwój dzieci, które żyją w atmosferze ciągłego niepokoju, lęku i napięcia. Uczą się destruktywnych dla siebie i otoczenia zachowań. Alkoholizm jest nałogiem, który prowadzi do zmian fizycznych oraz psychicznych. Nadużywanie alkoholu bardzo często wynika z nieumiejętności radzenia sobie w sytuacjach, jakie niesie życie. Społeczne skutki alkoholizmu to: rozbiecie rodziny, rozluźnienie więzów społecznych i zawodowych, zmniejszenie dyscypliny pracy i obniżenia jej jakości.

Analizując dane GOPS można zauważyć spadek udzielanej pomocy rodzinom i ich członkom z tytułu alkoholizmu. W 2008 r. pomocy udzielono 17 rodzinom, w 2009 r. - 23 rodzinom, w 2010 r. - 20 rodzinom, w 2011 r. - 18 rodzinom, w 2012 r. - 18 rodzinom a w 2013 r. 15 rodzinom.

4.5 Analiza SWOT

Analiza SWOT, jako najbardziej rozpowszechniony sposób analizy strategicznej, obejmuje najważniejsze zjawiska społeczne w gminie i w jej otoczeniu. Nazwa metody jest akronimem angielskich słów strengths (mocne strony), weaknesses (słabe strony), opportunities (szanse potencjalne), threats (zagrożenie prawdopodobne). Rozpoznanie i ocena zagrożeń oraz szans wynikających z otoczenia, jak również z potencjału wewnętrznego, stanowi zbiór informacji, na podstawie których możliwe jest wytyczanie celów strategicznych.

Analiza SWOT została opracowana dla głównych problemów społecznych występujących w Gminie Nowe Ostrowy, czyli bezrobocia, niepełnosprawności, długotrwałej choroby, ubóstwa, alkoholizmu.

BEZROBOCIE

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
<ul style="list-style-type: none">wzrost znaczenia wykształcenia, jako wartościpodnoszenie kwalifikacji przez osoby długotrwale bezrobotne	<ul style="list-style-type: none">zbyt rzadkie i nieefektywne kontrole legalności zatrudnieniamała ilość miejsc zatrudnienianarastanie zjawiska wyuczonej bezradnościwysokie bezrobocie długotrwalekrótkie okresy zatrudnieniaosoby długotrwale bezrobotne, charakteryzują się niskim poziomem wykształcenia, nie podnoszą swoich umiejętności
SZANSE	ZAGROŻENIA
<ul style="list-style-type: none">regulacje prawne bardziej przyjazne przedsiębiorcompodnoszenie kwalifikacji przez osoby bezrobotnewspółpraca władz lokalnych z	<ul style="list-style-type: none">ubożenie społeczeństwawysokie koszty pracy ponoszone przez pracodawców

<p>organizacjami pozarządowymi</p> <ul style="list-style-type: none"> • pozyskiwanie środków unijnych na aktywizację długotrwale bezrobotnych i ich przekwalifikowania 	<ul style="list-style-type: none"> • brak stabilności zatrudnienia • likwidacja miejsc pracy • zjawisko nielegalnego zatrudnienia • zjawisko „dziedziczenia bezrobocia”
---	---

Źródło: opracowanie własne GOPS

UBÓSTWO

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
<ul style="list-style-type: none"> • poradnictwo prawne, psychologiczne i socjalne • dobrze funkcjonujący system opieki społecznej • różnorodność form pomocowych • doświadczenie pracowników socjalnych i ich przygotowanie zawodowe 	<ul style="list-style-type: none"> • występowanie patologii społecznych • bezrobocie • niska świadomość społeczeństwa wobec konieczności przyznawania się do biedy • długotrwale uzależnienie rodzin od pomocy społecznej • bezradność i bierność rodzin w rozwiązywaniu swoich problemów • brak narzędzi eliminujących postawy roszczeniowe podopiecznych
SZANSE	ZAGROŻENIA
<ul style="list-style-type: none"> • współpraca władz lokalnych z organizacjami pozarządowymi • pozyskiwanie środków unijnych na pomoc osobom najuboższym • stworzenie sieci współpracy podmiotów lokalnych, działających na rzecz rodziny 	<ul style="list-style-type: none"> • spadek liczby miejsc pracy • pogorszenie się stanu zdrowia społeczeństwa • niestabilne prawo w zakresie pomocy społecznej i świadczeń rodzinnych • postępująca degradacja społeczna

	bezrobotnych <ul style="list-style-type: none"> roszczeniowa postawa części społeczeństwa
--	---

Źródło: opracowane własne GOPS

NIEPEŁNOSPRAWNOŚĆ DŁUGOTRWAŁA CHOROBA

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
<ul style="list-style-type: none"> wsparcie finansowe oraz dofinansowanie do leczenia, zakupu leków 	<ul style="list-style-type: none"> starzenie się społeczeństwa zwiększająca się liczba osób, które z tytułu niepełnosprawności korzystają z różnych form pomocy brak wystarczającej oferty pomocy społecznej oraz rehabilitacji bariery architektoniczne dla niepełnosprawnych utrudniony dostęp do placówek zdrowia publicznego niski poziom życia osób starszych niewystarczająca ilość kadry zajmująca się problematyką osób starszych, niepełnosprawnych, schorowanych
SZANSE	ZAGROŻENIA
<ul style="list-style-type: none"> współpraca władz lokalnych z organizacjami pozarządowymi likwidowanie barier architektonicznych pozyskiwanie środków unijnych na pomoc osobom niepełnosprawnym wzrost społecznej akceptacji osób niepełnosprawnych 	<ul style="list-style-type: none"> spadek liczby miejsc pracy dla osób niepełnosprawnych brak edukacji o rozumieniu potrzeb osób niepełnosprawnych i schorowanych ubożenie społeczeństwa

<ul style="list-style-type: none"> • stworzenie możliwości rehabilitacji 	<ul style="list-style-type: none"> • pogorszenie się stanu zdrowia społeczeństwa
---	---

Źródło: opracowanie własne GOPS

ALKOHOLIZM

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
<ul style="list-style-type: none"> • profesjonalne przygotowanie i doświadczenie członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych • współpraca z pedagogami szkolnymi • współpraca z Policją, Strażą Gminną i Kuratorami Sądowymi • punkt terapii uzależnień 	<ul style="list-style-type: none"> • niekonsekwencja w przestrzeganiu prawa w zakresie sprzedaży i podawania napojów alkoholowych • brak reakcji społeczeństwa na negatywne wzorce np.: sprzedaż alkoholi nieletnim • niewystarczające środki na realizację programów profilaktycznych • łatwy dostęp do alkoholu i papierosów
SZANSE	ZAGROŻENIA
<ul style="list-style-type: none"> • system szybkiego reagowania na zagrożenia w ramach „Niebieskiej Karty” • rosnąca świadomość zagrożeń związanych z uzależnieniami • współpraca w przedmiocie ograniczenia zjawisk patologicznych różnych podmiotów i instytucji • rozwój wolontariatu i społecznych grup wsparcia 	<ul style="list-style-type: none"> • obniżenie wieku inicjacji alkoholowej • wzrost bezrobocia • ubożenie społeczeństwa • wzrost przemocy w rodzinie • zaniki więzi, rozpad rodziny

Źródło: opracowanie własne GOPS

5. Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w gminie Nowe Ostrowy na lata 2014 – 2020

5.1 Misja i cele gminy Nowe Ostrowy w zakresie polityki społecznej

MISJA GMINY W ZAKRESIE POLITYKI SPOŁECZNEJ

Nowe Ostrowy gminą przyjazną i otwartą na problemy mieszkańców

CEL STRATEGII

Poprawa sytuacji społecznej mieszkańców Gminy Nowe Ostrowy oraz polepszenie poziomu życia mieszkańców przy zachowaniu zasad zrównoważonego rozwoju gminy.

Cel – to stan rzeczy jaki zamierzamy osiągnąć. Cel Strategii przekłada się na cele strategiczne, a te na cele operacyjne.

5.2 System realizacji Strategii

W związku z określonymi problemami społecznymi występującymi w gminie Nowe Ostrowy wytyczone zostają następujące obszary priorytetowe, cele strategiczne i cele operacyjne:

OBSZAR PRIORYTETOWY I – POLITYKA WOBEC OSÓB BEZROBOTNYCH

W ujęciu społecznym bezrobocie oznacza stan bezczynności zawodowej osób zdolnych do pracy, zgłaszających gotowość do jej podjęcia. Konsekwencjami w funkcjonowaniu osób bezrobotnych i ich rodzin są przede wszystkim obniżenie własnej wartości, poczucie bezsilności i beznadziejności oraz niepewności statusu społecznego, pogorszenie standardu życia, ubóstwo, izolacja społeczna, ograniczenie lub zaniechanie uczestnictwa w życiu kulturalnym i społecznym, stygmatyzacja, problem z zagospodarowaniem czasu wolnego. Konsekwencją społeczną jest m.in. ponoszenie przez społeczeństwo kosztów świadczeń na rzecz osób bezrobotnych.

W Gminie Nowe Ostrowy obserwuje się duży udział osób bezrobotnych korzystających z różnych form pomocy społecznej

CEL STRATEGICZNY I

WSPIERANIE AKTYWNOŚCI OSÓB BEZROBOTNYCH NA RYNKU PRACY

CELE OPERACYJNE – KIERUNKI DZIAŁANIA

1. Poprawa działań aktywizujących wobec osób bezrobotnych
2. Wielowymiarowe wsparcie osób bezrobotnych i ich rodzin

CEL OPERACYJNY	DZIAŁANIA	HARMONOGRAM REALIZACJI	INSTYTUCJA KOORDYNUJĄCA	PARTNERZY	ŹRÓDŁA FINANSOWANIA
Poprawa działań aktywizacyjnych wobec osób bezrobotnych	Nawiązanie stałej współpracy z PUP w Kutnie w zakresie monitorowania zjawiska bezrobocia na terenie Gminy Nowe Ostrowy w zakresie pośrednictwa pracy i doskonalenia zawodowego	Zadanie ciągle 2014-2020	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej	-samorząd gminny - PUP	- budżet gminy - źródła zewnętrzne
	Organizacja prac interwencyjnych i robót publicznych	Zadanie ciągle 2014 - 20240	Samorząd gminny	- PUP - GOPS - samorząd gminny	- budżet gminy - źródłazewnętrzne
	Zbieranie i udostępnianie informacji o	Zadanie ciągle 2014 – 2020	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej	- samorząd gminny - PUP	- budżet gminy -źródła zewnętrzne

	wolnych miejscach pracy na terenie powiatu kutnowskiego				
	Współpraca z zakładami pracy w celu pozyskania informacji o ofertach pracy	Zadanie ciągle 2014 – 2020	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej	- samorząd gminny -PUP -przedsiębiorstwa - zakłady pracy	- budżet gminy -źródła zewnętrzne
	Promocja szkolnictwa wyższego oraz pozostałych form zdobywania i rozszerzania poziomu rozwoju zawodowego	Zadanie ciągle 2014 – 2020	Gminy Ośrodek Pomocy Społeczne j	- placówki oświatowe - samorząd gminny PUP	- budżet gminy -źródła zewnętrzne
Wielowymiarowe wsparcie osób bezrobotnych	Udzielania osobom i rodzinom dotkniętym bezrobociem wsparcia finansowego i rzeczowego	Zadanie ciągle 2014 – 2020	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej	- placówki oświatowe - samorząd gminny -PCPR - kuratorzy - NGO	- budżet gminy -źródła zewnętrzne
	Opracowanie i wdrożenie programu aktywizacji zawodowej, pokonywaniu bezradności społecznej klientów pomocy społecznej	Zadanie ciągle 2015 – 2020	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej	- samorząd gminny - NGO -PUP - przedsiębiorstwa	- budżet gminy -źródła zewnętrzne
	Przeciwdziałania uzależnieniu od instytucji pomocy społeczne j	Zadanie ciągle 2014 – 2020	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej	- samorząd gminny - NGO	- budżet gminy -źródła zewnętrzne
	Praca socjalna prowadzona w oparciu o kontrakt socjalny	Zadanie ciągle 2014 – 2020	Gminny Ośrodek Pomocy Społeczne j	- samorząd gminny - PUP	- budżet gminy -źródła zewnętrzne
	Pomoc psychologiczna dla osób bezrobotnych	Zadanie ciągle 2014 – 2020	Gminny Ośrodek Pomocy Społeczne j	- samorząd gminny - PUP	- budżet gminy -źródła zewnętrzne

BENEFICJENCI

1. Osoby bezrobotne
2. Rodziny osób bezrobotnych
3. Środowisko osób bezrobotnych

PROGNOZA ZMIAN – EFEKTY I KORZYŚCI REALIZACJI CELU

1. Zwiększenie poziomu aktywności zawodowej osób bezrobotnych
2. Zmniejszenie skali wykluczenia społecznego

3. Podjęcie współpracy międzyinstytucjonalnej oraz współpracy z organizacjami pozarządowymi w zakresie walki z bezrobociem
4. Wsparcie różnorodnych form zdobywania doświadczenia na rynku pracy
5. Przeciwdziałanie powielaniu przez młodzież niepożądanych postaw społecznych, tj. bierności w rozwiązywaniu swoich problemów życiowych

UWARUNKOWANIA

Na stopień realizacji celu będą miały ważny wpływ :

1. Stopień zaangażowania władz samorządowych, instytucji publicznych, organizacji pozarządowych, przedsiębiorców i mieszkańców gminy na rzecz rozwoju aktywności zawodowej , edukacji i promocji przedsiębiorczości
2. Zaangażowanie w pozyskiwanie środków zewnętrznych, ciekawe projekty

OBSZAR PRIORYTETOWY II – POLITYKA WOBEC OSÓB STARSZYCH I NIEPEŁNOSPRAWNYCH

Niepełnosprawność jest zjawiskiem wielopłaszczyznowym należy jednak uwzględnić w nim kontekst psychologiczny i społeczny. W społeczeństwie występują tendencje do izolacji i ograniczania udziału osób niepełnosprawnych w życiu społecznym i mimo poprawy w tej dziedzinie, niektóre formy dyskryminacji osób niepełnosprawnych stanowią nadal poważny problem. Stworzenie spójnego programu pomocy osobom niepełnosprawnym poprawi sytuację tych osób.

Polityka społeczna ma instrumenty do rozwiązywania problemów społecznych, lecz nie wszystkie problemy można rozwiązać. Należy jednak przeciwdziałać pogłębianiu się różnic społeczno – ekonomicznych, izolacji grup społecznych.

Obserwowany na terenie gminy Nowe Ostrowy wzrost liczby osób starszych, niepełnosprawnych i chorych – to konieczność stworzenia nowych usług dla tej grupy społeczności lokalnej. Osoby w podeszłym wieku, często samotne i chore, żyją w większości na marginesie aktywności społecznej gminy, nie angażują się w życie społeczne, gdyż nie ma dla nich żadnej oferty w ich miejscu zamieszkania lub nie są w stanie dotrzeć do ośrodka, gdzie taka oferta istnieje.

Bardzo ważnym problemem tej grupy społecznej jest dostęp do usług medycznych, rehabilitacyjnych i różnych form opieki. Realizacja tego celu strategicznego umożliwi zapewnienie odpowiedniej opieki osobom starszym i włączy ich na nowo do życia społecznego.

CEL STRATEGICZNY

UŁATWIENIE FUNKCJONOWANIA OSÓB STARSZYCH I NIEPEŁNOSPRAWNYCH W ŚRODOWISKU LOKALNYM

CELE OPERACYJNE – KIERUNKI DZIAŁANIA

1. Stworzenie sprawnego systemu wsparcia dla osób starszych i niepełnosprawnych
2. Stworzenie osobom niepełnosprawnym i starszym warunków do aktywnego uczestnictwa w życiu społeczności lokalnej
3. Podnoszenie świadomości społeczeństwa o potrzebach i problemach ludzi starszych i niepełnosprawnych, aktywizacja społeczeństwa

CEL OPERACYJNY	DZIAŁANIA	HARMONOGRAM REALIZACJI	INSTYTUCJA KOORDYNUJĄCA	PARTNERZY	ŹRÓDŁA FINANSOWANIA
Stworzenie sprawnego systemu wsparcia dla osób starszych i niepełnosprawnych	Utworzenie i wspieranie rozwoju usług opiekuńczych, w tym specjalistycznych dla osób starszych i niepełnosprawnych w miejscu	Zadanie ciągle 2014 – 2020	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej	- samorząd gminny - PCPR - parafie	- budżet gminy -źródła zewnętrzne
	Diagnoza ilości, rodzaju i stopni niepełnosprawności mieszkańców gminy	Zadanie ciągle 2014 – 2020	Ośrodek zdrowia	- GOPS - placówki oświatowe	- budżet gminy -źródła zewnętrzne
	Utworzenie wolontariatu socjalnego i włączenie wolontariuszy do pomocy osobom w podeszłym wieku	2016 – 2020	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej	- samorząd gminny - placówki oświatowe	- budżet gminy -źródła zewnętrzne
	Realizacja poradnictwa psychologicznego	Zadanie ciągle 2014 – 2020	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej	- samorząd gminny	- budżet gminy -źródła zewnętrzne
	Stworzenie interdyscyplinarnego zespołu ds. pomocy osobom starszym i niepełnosprawnym	Zadanie ciągle 2016 – 2020	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej	- samorząd gminny - PCPR - parafie	- budżet gminy -źródła zewnętrzne
Stworzenie osobom niepełnosprawnym i starszym warunków do aktywnego uczestnictwa w	Rozwój różnorodnych form aktywizacji osób starszych	Zadanie ciągle 2014 – 2020	- świetlica środowiskowa	- placówki oświatowe - samorząd gminny - parafie	- budżet gminy -źródła zewnętrzne

życiu				- ZEiR	
	Wykorzystanie doświadczenia osób starszych przy prowadzeniu różnego rodzaju świetlic, kół zainteresowań dla dzieci i młodzieży	Zadanie ciągle 2014 – 2020	- świetlica środowiskowa	- placówki oświatowe - samorząd gminny - GOPS - parafie	- budżet gminy - źródła zewnętrzne
	Rozwijanie i promowanie oferty kulturalnej, oświatowej i rozrywkowej dla osób starszych i niepełnosprawnych	Zadanie ciągle 2014 – 2020	- świetlica środowiskowa	- placówki oświatowe - samorząd gminny - ZEiR	- budżet gminy - źródła zewnętrzne
	Wspieranie tworzenia i funkcjonowania lokalnych grup wsparcia	Zadanie ciągle 2014 – 2020	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej	- placówki oświatowe - samorząd gminny - świetlica środowiskowa - PCPR	- budżet gminy - źródła zewnętrzne
Podnoszenie świadomości społeczeństwa o potrzebach i problemach ludzi starszych i niepełnosprawnych, aktywizacja społeczności niepełnosprawnych	Podjęcie działań mających na celu organizowanie jednostek administracji publicznej w sposób przyjazny dla osób niepełnosprawnych	Zadanie ciągle 2014 – 2020	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej	- placówki oświatowe - samorząd gminny - świetlica środowiskowa - PCPR	- budżet gminy - źródła zewnętrzne
	Prowadzenie akcji promujących zdrowy styl życia	Zadanie ciągle 2014 – 2020	Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	- placówki oświatowe - samorząd gminny - świetlica środowiskowa - GOPS	- budżet gminy - źródła zewnętrzne

BENEFICJENCI

1. Ludzie starsi
2. osoby niepełnosprawne
3. Rodziny osób starszych i niepełnosprawnych
4. Środowisko osób niepełnosprawnych i starszych

PROGNOZA ZMIAN – EFEKTY I KORZYŚCI REALIZACJI CELU

Wdrożenie celu strategicznego będą odzwierciedlać następujące rezultaty :

- umożliwienie osobom starszym i niepełnosprawnym w pełnym uczestnictwie w życiu społecznym
- rozszerzenie współpracy instytucji i organizacji działających w zakresie pomocy osobom starszym i niepełnosprawnym

- ograniczenie skutków niepełnosprawności poprzez promocję działań profilaktycznych i podnoszenia poziomu wiedzy w społeczności lokalnej
- zwiększenie dostępności do usług dla osób starszych i niepełnosprawnych

UWARUNKOWANIA REALIZACJI CELU

Ważnymi czynnikami które będą miały wpływ na realizację celu będą :

1. Stopień zaangażowania władz samorządowych, instytucji publicznych, organizacji pozarządowych działających na rzecz osób starszych i niepełnosprawnych
2. Dostępność do zewnętrznych źródeł finansowania, umiejętność pozyskania i optymalnego wykorzystania środków
3. Dobre ustawodawstwo i dobrze przygotowana kadra pomocy społecznej

OBSZAR PRIORYTETOWY III – POLITYKA WOBEC ZAGROŻEŃ WYNIKAJĄCYCH Z UZALEŻNIEŃ, GŁÓWNIIE ALOKOHOLOWYCH

Strategia w tym obszarze zakłada działania w odniesieniu do zagrożeń i wieloaspektowych skutków związanych z uzależnieniami, głównie od alkoholu występującymi w Gminie Nowe Ostrowy

CEL STRATEGICZNY

OGRANICZENIE ZAGROŻEŃ WYSTĘPUJĄCYCH W SPOŁECZEŃSTWIE

CELE OPERACYJNE – KIERUNKI DZIAŁANIA

1. Intensyfikacja działań profilaktycznych w zakresie walki z uzależnieniami
2. Intensyfikacja działań interdyscyplinarnych w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie
3. Wspomaganie instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych służących rozwiązywaniu problemów związanych z różnego rodzaju uzależnieniami
4. Zapobieganie przestępczości, szczególnie młodzieży

CEL OPERACYJNY	DZIAŁANIA	HARMONOGRAM REALIZACJI	INSTYTUCJA KOORDYNUJĄCA	PARTNERZY	ŹRÓDŁA FINANSOWANIA
Intensyfikacja działań profilaktycznych w zakresie walki z uzależnieniami	Realizacja Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	Zadanie ciągłe 2014 – 2020	Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	Dokument źródłowy	Dokument źródłowy
	Wdrażanie profesjonalnych programów profilaktycznych	Zadanie ciągłe 2014 - 2020	Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	- placówki oświatowe - samorząd gminny - OPS - ośrodek zdrowia - policja	- budżet gminy - źródła zewnętrzne
	Opracowywanie i dystrybucja ulotek promujących zdrowy styl życia	Zadanie ciągłe 2014 – 2020	Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	- placówki oświatowe - samorząd gminny - OPS - parafie - ośrodek zdrowia	- budżet gminy - źródła zewnętrzne
	Działalność wychowawcza i informacyjna	Zadanie ciągłe 2014 – 2020	Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Społecznych	- placówki oświatowe - samorząd gminny - OPS - świetlica środowiskowa - policja - parafie - ośrodek zdrowia	- budżet gminy - źródła zewnętrzne
	Udzielanie rodzinom, w których występują uzależnienia pomocy psychologicznej i prawnej	Zadanie ciągłe 2014 -2020	Ośrodek Pomocy Społecznej	- placówki oświatowe - samorząd gminny -	- budżet gminy -źródła zewnętrzne
Intensyfikacja działań interdyscyplinarnych w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie	Podjęcie działań interdyscyplinarnych ograniczających zjawisko przemocy w rodzinie, a szkole i środowisku rówieśniczym	Zadanie ciągłe 2014 -2020	Ośrodek pomocy społecznej	- placówki oświatowe - samorząd gminny - ośrodek zdrowia - kuratorzy	- budżet gminy -źródła zewnętrzne
Wspomaganie instytucji i osób fizycznych służących rozwiązywaniu problemów związanych z różnego rodzaju uzależnieniami	Organizowanie i dofinansowywanie działań zwiększających dostępność terapeutyczną i rehabilitacyjną dla osób uzależnionych i współuzależnionych	Zadanie ciągłe 2014 -2020	Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Społecznych	- placówki oświatowe - samorząd gminny - ośrodek zdrowia - OPS -	- budżet gminy -źródła zewnętrzne
	Współpraca z organizacjami pozarządowymi w zakresie działań profilaktycznych	Zadanie ciągłe 2014 -2020	Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	- placówki oświatowe - samorząd gminny - OPS	- budżet gminy -źródła zewnętrzne

	ukierunkowanych na dzieci i młodzież			-	
	Wspieranie szkół w działaniach mających na celu zapobieganie używania środków psychoaktywnych	Zadanie ciągłe 2014 -2020	Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	- placówki oświatowe - samorząd gminny - OPS	- budżet gminy -źródła zewnętrzne
	Wspieranie szkół w rozwijaniu działań profilaktycznych	Zadanie ciągłe 2014 -2020	Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	- placówki oświatowe - samorząd gminny - parafie - ośrodek zdrowia - policja - OSP	- budżet gminy -źródła zewnętrzne
	Wspieranie programów dla dzieci i młodzieży będących alternatywą wobec używania alkoholu i narkotyków	Zadanie ciągłe 2014 -2020	Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Społecznych	- placówki oświatowe - samorząd gminny - parafie - ośrodek zdrowia - policja - OSP	- budżet gminy -źródła zewnętrzne
	Edukacja publiczna i szkolenia przedstawicieli różnych grup społecznych	Zadanie ciągłe 2014 -2020	Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Społecznych	placówki oświatowe - samorząd gminny - parafie - ośrodek zdrowia - policja - OSP	- budżet gminy -źródła zewnętrzne
Zapobiegania przestępczości, szczególnie młodzieży	Popularyzowanie i promowanie zajęć pozaszkolnych	Zadanie ciągłe 2014 -2020	Placówki oświatowe	- samorząd gminny - GKRPA - świetlica środowiskowa	- budżet gminy -źródła zewnętrzne
	Współpraca pedagogów szkolnych z policją, kuratorami i pracownikami socjalnymi na rzecz ograniczenia skali przestępczości	Zadanie ciągłe 2014 -2020	Placówki oświatowe	-samorząd gminny - kuratorzy - OPS -policja	- budżet gminy -źródła zewnętrzne
	Zapobieganie przestępczości i wykroczeniom w szkołach oraz podniesienie w nich poziomu bezpieczeństwa	Zadanie ciągłe 2014 -2020	Placówki oświatowe	- samorząd gminny - policja - kuratorzy - GKRPA	- budżet gminy -źródła zewnętrzne

BENEFICJENCI

1. Osoby uzależnione
2. Rodziny osób uzależnionych
3. Dzieci i młodzież
4. Rodziny, w których występuje przemoc
5. Instytucje działające w obszarze uzależnień i przeciwdziałania przemocy w rodzinie

6. Organizacje pozarządowe

7. Nauczyciele

PROGNOZA ZMIAN – EFEKTY I KORZYŚCI REALIZACJI CELU

Wdrożenie celu strategicznego będzie skutkowało :

1. Zwiększeniem działań profilaktycznych szczególnie skierowanych do dzieci i młodzieży
2. Zmniejszeniem skali wykluczenia społecznego
3. Podjęciem współpracy międzyinstytucjonalnej oraz współpracy z organizacjami pozarządowymi w zakresie walki z uzależnieniami i przemocą w rodzinie
4. Przeciwdziałanie powielaniu przez młodzież niepożądanych postaw społecznych

UWARUNKOWANIA REALIZACJI CELU

Na stopień realizacji celu będą miały ważny wpływ :

1. Stopień zaangażowania władz samorządowych, instytucji publicznych, organizacji pozarządowych, przedsiębiorców i mieszkańców gminy na rzecz propagowania zdrowego stylu życia bez używek
2. Zaangażowanie w pozyskiwanie środków zewnętrznych, ciekawe projekty
3. Dobrze przygotowana kadra oświatowa, pomocy społecznej, służby zdrowia, policji i innych instytucji współpracujących

OBSZAR PRIORYTETOWY IV – POLITYKA WOBEC RODZINY

W Gminie Nowe Ostrowy obserwuje się systematyczny wzrost liczby rodzin żyjących w ubóstwie. Pogarszająca się jakość życia dotyka szczególnie rodziny, w których występuje bezrobocie, bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych, niepełnosprawność , długotrwała choroba i uzależnienia. Niepokojącym zjawiskiem jest kumulacja niekorzystnych zjawisk społecznych, które mogą być przyczyną dezintegracji społecznej i zawodowej całych rodzin.

Rodzina jest podstawową komórką, która powinna zaspokoić potrzeby każdego z jej członków . Jest miejscem, gdzie człowiek wchodzi w podstawowe dla siebie związki

z innymi ludźmi, uczy się bliskości emocjonalnej. Podstawą do życia jest zaspokojenie potrzeb fizjologicznych i biologicznych, powinna je gwarantować rodzina. Rodzina wywiera istotny wpływ na kształtowanie się postaw, aspiracji i systemów wartości. Nieprawidłowe funkcjonowanie rodziny, błędne lub złe wypełnianie ról społecznych powoduje jej destrukcję a następnie przekazanie złych wzorców, z którymi identyfikują i utożsamiają się dzieci. W rodzinach dotkniętych dysfunkcją często występują u dzieci kłopoty z nauką, problemy wychowawcze, aż do wkraczania na drogę konfliktu z prawem.

Niedostateczny rozwój aktywnych form wsparcia dla osób zagrożonych dezintegracją społeczną i zawodową może prowadzić do ich społecznego wykluczenia. Dużym utrudnieniem w prowadzeniu aktywnej pomocy społecznej jest niewielka ilość organizacji pozarządowych obejmująca swym zasięgiem teren Gminy Nowe Ostrowy. Aktywizacja społeczności lokalnej dla rozwiązania trudnych problemów stanowi ważne i trudne wyzwanie dla pomocy społecznej.

CEL STRATEGICZNY – WZMOCNIENIE POZYCJI RODZINY W OBLICZU JEJ KRYZYSU

CELE OPERACYJNE – KIERUNKI NIEZBĘDNYCH DZIAŁAŃ

1. Stworzenie kompleksowego systemu pomocy dziecku i rodzinie
2. Rozwój partnerstwa lokalnego w zakresie wsparcia rodziny
3. Rozwój interdyscyplinarnych form wsparcia
5. Wsparcie dzieci i młodzieży zagrożonych wykluczeniem społecznym

CEL OPERACYJNY	DZIAŁANIA	HARMONOGRAM REALIZACJI	INSTYTUCJA KOORDYNUJĄCA	PARTNERZY	ŹRÓDŁA FINANSOWANIA
Stworzenie kompleksowego systemu pomocy dziecku i rodzinie	Udzielenie kompleksowego wsparcia rodzinie w jej funkcjach wychowawczych, opiekuńczych i socjalnych	Zadanie ciągle 2014-2020	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej	- placówki oświatowe - samorząd gminny -P CPR -kuratorzy	- budżet gminy -źródła zewnętrzne
	Realizacja Programu Wspierania Rodziny w Gminie Nowe Ostrowy	Dokument źródłowy	Dokument źródłowy	Dokument źródłowy	Dokument źródłowy

	Realizacja rządowych programów osłonowych	W miarę potrzeb	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej		
	Udzielanie pomocy finansowej i rzeczowej rodzinom	Zadanie ciągle 2014 – 2020	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej	- placówki oświatowe, - samorząd gminny -PCPR	- budżet gminy -źródła zewnętrzne
	Udzielanie pomocy w formie posiłku lub zasiłku celowego na zakup posiłku	Zadanie ciągle 2014 -2020	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej	- placówki oświatowe - samorząd gminny	- budżet gminy -źródła zewnętrzne
	Stworzenie możliwości korzystania przez dzieci i rodziców z pomocy psychologicznej	Zadanie ciągle 2014 – 2020	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej	- placówki oświatowe - samorząd gminny PCPR	- budżet gminy -źródła zewnętrzne
	Edukacja rodziców w pełnieniu właściwych ról w rodzinie	Zadanie ciągle 2014 – 2020	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej	- placówki oświatowe - samorząd gminny - PCPR	- budżet gminy -źródła zewnętrzne
	Prowadzenie programów profilaktycznych dla dzieci i młodzieży	Zadanie ciągle 2014 – 2020	Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Społecznych	- samorząd gminny - GOPS -NGP	- budżet gminy -źródła zewnętrzne
Rozwój partnerstwa lokalnego w zakresie wsparcia rodziny	Zapewnienie alternatywnych form spędzania czasu wolnego dla rodzin	Zadanie ciągle 2014 – 2020	Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Społecznych	- placówki oświatowe - samorząd gminny -GOPS - parafie	- budżet gminy -źródła zewnętrzne
	Promowanie i organizowanie różnych form integracji rodzi i realizacji programów wspierających rodziny	Zadanie ciągle 2014 – 2020	- świetlica środowiskowa	- placówki oświatowe - samorząd gminny - GOPS - parafie	- budżet gminy -źródła zewnętrzne
	Nawiązanie partnerstw o zasięgu lokalnym w zakresie wsparcia rodziny	2015 – 2020	- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej	- samorząd gminny - parafie - ngo	- budżet gminy -źródła zewnętrzne
Rozwój interdyscyplinarnych form wsparcia	Stworzenie systemu pomocy rodzinie w sytuacji kryzysowej	Zadanie ciągle 2014 – 2020	Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Społecznych	- placówki oświatowe - samorząd gminny -GOPS - ngo -parafie	- budżet gminy -źródła zewnętrzne
Wsparcie dzieci i młodzieży zagrożonych wykluczeniem społecznym	Organizowanie wypoczynku dla dzieci i młodzieży	Zadanie ciągle 2014 – 2020	Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Społecznych	- placówki oświatowe - samorząd gminny - GOPS - ngo -parafie	- budżet gminy -źródła zewnętrzne
	Wsparanie działalności istniejących świetlic	Zadanie ciągle 2014 – 2020	Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Społecznych	- placówki oświatowe - samorząd gminny - GOPS - ngo -parafie	- budżet gminy -źródła zewnętrzne

BENEFICJENCI

1. Rodziny znajdujące się w trudnej sytuacji życiowej i materialnej
2. Rodziny mające trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych
3. Dzieci i młodzież

PROGNOZA ZMIAN – EFEKTY I KORZYŚCI REALIZACJI CELU

Rezultatem osiągnięcia celu strategicznego będzie stworzenie podstaw do rozwoju społeczeństwa zintegrowanego, w którym rodziny zagrożone wykluczeniem społecznym będą miały zapewnione odpowiednie wsparcie umożliwiające przezwyciężenie trudnych sytuacji życiowych oraz godne warunki życia.

UWARUNKOWANIA REALIZACJI CELU

Ważnymi czynnikami które będą miały wpływ na realizację celu będą :

1. Stopień zaangażowania władz samorządowych, instytucji publicznych, organizacji pozarządowych, mieszkańców gminy na rzecz rozwiązywania własnych i lokalnych problemów
2. Dostępność do zewnętrznych źródeł finansowania
3. Dobre ustawodawstwo i dobrze przygotowana kadra pomocy społecznej

6. Zarządzanie, monitoring i ewaluacja Aktualizacji Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych

6.1. System wdrażania Aktualizacji Strategii

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych jest dokumentem ponadkadencyjnym, określającym cele i programy działań na kilka lat oraz wymagającym ciągłej pracy nad podnoszeniem jego jakości. Proces jego wdrażania jest złożonym przedsięwzięciem, wymagającym dobrego przygotowania informacyjnego i stałej komunikacji z otoczeniem. Wdrożeniu Strategii towarzyszyć będzie ewaluacja opierająca się na pozyskiwaniu obiektywnej informacji o przebiegu procesu, jego skutkach i publicznym odbiorze.

Ze względu na swój wieloletni charakter wdrażanie założeń Strategii jest procesem ciągłym, wymagającym stałego śledzenia zmian prawnych, gospodarczych i społecznych oraz elastyczności w dostosowywaniu się do priorytetów w zakresie uzyskiwania zewnętrznych środków finansowych.

W procesie wdrażania dokumentu uwzględnić należy również udział zewnętrznych partnerów społeczno – gospodarczych.

Przy wdrażaniu Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Nowe Ostrowy na lata 2014 – 2020 przyjmuje się następujący harmonogram prac:

Lp.	ZADANIA	TERMIN REALIZACJI	PODMIOTY ODPOWIEDZIALNE
1.	Przyjęcie Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Nowe Ostrowy na lata 2014 -2020	Do końca czerwca 2014	Rada Gmin Nowe Ostrowy
2.	Publikacja Strategii w BIP Gminy Nowe Ostrowy	Do końca czerwca 2014	Sekretarz Gminy Nowe Ostrowy
3.	Powołanie Zespołu ds. Wdrożenia Strategii	Do końca lipca 2014	Wójt Gminy Nowe Ostrowy
4.	Wyznaczenie poszczególnym pracownikom GOPS obowiązków przy wdrożeniu Strategii	Do końca sierpnia 2014	Kierownik GOPS
5.	Opracowanie zasad funkcjonowania zespołu wdrażającego	Do końca sierpnia 2014	Kierownik Zespołu ds. Wdrażania Strategii
6.	Opracowanie systemu monitoringu, ewaluacji,	Do końca 2014r.	Zespół ds. Wdrażania

	promocji, zasad aktualizacji Strategii		Strategii
7.	Opracowanie corocznego raportu z postępów wdrożeniowych	Cyklicznie co roku	Zespół ds. Wdrażania
8.	Opracowanie końcowego raportu oceniającego realizację Strategii	Do końca roku 2020	Zespół ds. Wdrażania
9.	Przyjęcie raportu z realizacji Strategii	Do końca stycznia 2021	Wójt Gminy Nowe Ostrowy

6.2 Sposoby monitorowania, ewaluacji i komunikacji społecznej

CELE STRATEGICZNE I ICH REALIZACJA

Monitorowanie wdrażania Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Nowe Ostrowy na lata 2014 – 2020 oraz jego poszczególnych elementów dokonywać będzie Zespół ds. Wdrożenia Strategii, który zostanie powołany Zarządzeniem Wójta Gminy Nowe Ostrowy zgodnie z przyjętym harmonogramem wdrażania Strategii.

Do zadań Zespołu wdrożeniowego należy :

- opracowanie reguł funkcjonowania zespołu wdrażającego
- zidentyfikowanie partnerów do realizacji poszczególnych zadań
- opracowanie systemu monitoringu
- opracowanie systemu ewaluacji
- opracowanie zasad aktualizacji Strategii
- opracowanie zasad działań promocyjnych
- opracowanie mierników postępów wdrożeniowych
- opracowywanie corocznego raportu z postępów wdrożeniowych
- opracowanie końcowego raportu oceniającego realizację Strategii.

Monitoring wdrażania strategii powinien odbywać się w sposób ciągły, aby osiągnąć postawione w nim cele. Zaniechanie kontroli realizacji Strategii może spowodować spadek skuteczności i efektywności procesu wdrażania. Z posiedzeń Zespołu Wdrożeniowego należy przygotowywać protokół, zawierający ustalenia podjęte na ww. posiedzeniach.

W przypadku ujawnienia problemów związanych z wdrażaniem Strategii Zespół Wdrożeniowy powinien podjąć działania mające na celu wyeliminowanie pojawiających się trudności. Wszelkie rozbieżności pomiędzy ustaleniami Strategii , a jej rzeczywistym wykonaniem powinny być szczegółowo wyjaśnione w przedstawianych raportach.

EWALUACJA

Nieodłącznym elementem procesu zarządzania realizacją Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych jest także ewaluacja skuteczności podejmowanych działań. Podstawowym warunkiem wiarygodności i skuteczności ewaluacji jest jej niezależność. Bieżąca ewaluacja będzie odbywać się na posiedzeniach Zespołu Wdrożeniowego. Wyniki tej oceny będą przedstawiane Wójtowi Gminy Nowe Ostrowy. Podstawą oceny Strategii będzie zestaw wskaźników specyficzny dla każdego działania, a także porównywanie planowanego harmonogramu z rzeczywistymi wartościami. Zespół wdrożeniowy opracuje szczegółowy system ewaluacji Strategii zgodnie z harmonogramem wdrożenia Strategii.

ZMIANY W STRATEGII

Wobec potencjalnych zmian zarówno w wymiarze ogólnokrajowym, regionalnym i lokalnym , spowodowanych czynnikami zewnętrznymi i wewnętrznymi, niniejsza Strategia może ulec pewnym zmianom bądź uzupełnieniom w drodze stosownej Uchwały Rady Gminy Nowe Ostrowy. W szczególności Strategia może zostać zmieniona czy uzupełniona na wniosek rady Gminy czy Wójta Gminy Nowe Ostrowy. Przesłankami do wprowadzenia zmian mogą być wnioski lub sugestie funkcjonujących w Gminie podmiotów gospodarczych, organizacji społecznych lub poszczególnym mieszkańców czy ich grup, a także Zespołu Wdrożeniowego. Zmiana działań, o których mowa w Strategii może nastąpić w trakcie wdrażania niniejszego dokumentu.

PRZEWODNICZĄCY
RADY GMINY

Mirosław Dębicki